

P. KASSIAN KARG, O. M. CAP.

VE ŠKOLE
SPASITELOVĚ

I. DÍL

II. VYDÁNÍ

Jediný autorisovaný český překlad

No 2960

IMPRIMATUR

Olomucii, die 25. Februarii 1927

Josephus Vyvlečka

Praeses a. e. Consistorii

**„Blahoslavení, kteří lačnější a žízní
po velké, čisté, hluboké lásce ke Spasiteli.“**

**„Nejvzácnějším pokladem na zemi
je hluboký, Bohu posvěcený vnitřní život.“**

TVÉ TAJEMSTVÍ

PROVÁZEJ TĚ CELÝM ŽIVOTEM!

PŘEDMLUVA K 7. VYDÁNÍ

Tato knížečka vznikla především z popudu P. Aloise Magera, O. S. B., a na přímluvy jiných autorit na poli asketicko-mystickém z řádů: Jesuitů, Karmelitánů, Františkánů, Dominikánů a z řad mých vlastních spolu-
bratří. Mohlo by se namítnouti: Proč rozmno-
žovati ještě záplavu asketických knih a bro-
žur? Odpověď ponechám P. Aloisi Mage-
rovi. Píše: »Děkuje vroucně Pánu Bohu, vítám
každé dílo, jímž se budí v duších vnitřní
život. Nemůžeme nikdy dosti učiniti, aby-
chom připravili duše pro lásku Boží. BŮH
MILUJE KAŽDOU DUŠI TAK NEVÝ-
SLOVNĚ, ŽE BY MOHLA DOSAHNOUTI
VYSOKÉHO STUPNĚ SVATOSTI...
A přece jen málo duší odpovídá této lásce
Boží. Není to jejich vinou: neznají tajemství
cesty ke svatosti.« A doložil bych: většina
duší nemůže proto odpověděti, poněvadž ne-
rozumí řeči vnitřního života. Toto pojednání
má podati návod, jak si osvojiti řeč vnitř-
ního života (nazval bych ji dýcháním duše).
Zkušený pozná, že malé tajemství je »staré
víno v nových nádobách«. Dobře míněná slo-
va ze srdce kněžského nalézají přece cestu
do srdcí, plných dobré vůle, jak dokazují čet-
ná vydání této knížky v krátké době. Buď za
to Bohu vroucí dík! — Ať se stane obecným

majetkem mnohých duší všechno, co jsem vyslechl od velkých mistrů vnitřního života, od sv. Františka Saleského, sv. Alfonsa z Liguori, od malé i velké sv. Terezie.

Na svátek Nanebevzetí Panny Marie 1925.

SPISOVATEL.

NÁVOD KE KONÁNÍ PRVNÍHO KURSU

PODMÍNKY: Dobrá vůle, horlivost, trpělivost se sebou, umění nechvátati, ochota k malým obětem — toť jediný poplatek za tento kurs.

ROZDĚLENÍ: Pro začátečníky v duchovním životě trvá kurs dva měsíce, pro pokročilejší jeden měsíc. Kurs může konati i více osob společně, po případě může býti několikrát opakován.

DVOUMĚSÍČNÍ KURS:

1. Po přečtení celé knížky určíme si začáteční den kursu (neděli nebo některý svátek). Toho dne přečteme první kapitolu, vztahující obsah čteného na potřeby své duše. Pak čteme hned druhou kapitolu a po zralé úvaze stanovíme pevně své tajemství. Rozhodněme se pro to tajemství,¹ které v nás nejvíce budí lásku Boží. Můžeme si též přečísti první příklad z dodatku, jenž nám nejlépe objasní celou věc. Kdo si chce činiti záznamy, viz způsob 1. a 2., uvedený v dodatku.

2. Stanovme si pevně určité denní doby, v nichž chceme cvičiti malé tajemství zvláště horlivě.

3. Po prvním týdnu zopakujme druhou kapitolu a čtème třetí.

1) Viz str. 17. a 18.

4. Po každém z dalších tří týdnů opakujeme vždy druhou kapitolu a připojme jednu následující (4., 5., 6.).

5. Teprve po šestém týdnu přečteme sedmou kapitolu. Do té doby jí nečteme.

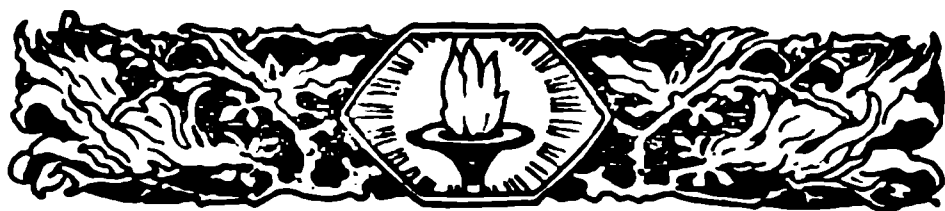
6. Ze všech kapitol vybírejme vždy místa, jež se nám zvláště zamlouvají, a ta si všetpujme hluboko do duše. Po čtvrtém až šestém týdnu použijme k záznamům třetího způsobu z dodatku.

7. Poněvadž mezi kapitolou sedmou o osmou musejí vlastně uplynouti měsíce i roky dlouhého cviku a zrání, přečteme po osmém týdnu pro povzbuzení a k získání většího rozhledu osmou kapitolu. Modlitbu² se můžeme modlití již od prvního týdne.

Viz návod k měsíčnímu kursu³.

2) Viz str. 81.

3) Viz str. 95.

OHEŇ V SRDCÍCH I V RUKOU!

PROVOLÁNÍ KE VŠEM, KDOŽ TOUŽÍ PO HLUBOKÉM VNITŘNÍM ŽIVOTĚ

**Moto: Kdy začnete konečně vážně pracovat
na svém vnitřním životě?**

ASKETICKÝ KURS, KURS PRO VNITŘNÍ ŽIVOT ! Nikoli teorie, suchá slova, nýbrž život, aby touha duší, po Bohu žízňících, našla nových forem, aby byla proměněna ve skutek. **HOŘETI MUSÍ, HOŘETI V SRDCÍCH I V RUKOU !**

Vyznejme otevřeně : Přes všechny naše tužby nedošlo v našem duchovním životě dosud k činům: **CHTĚLI JSME BÝTI KRÁSNÝMI DUŠEMI**, ale nestali jsme se jimi — při nejmenším ještě ne nebo ne docela. Naše přechodné pohnutí nevystupňovalo se ve strhující nadšení.

Teď musí býti jinak, sice budeme neustále pokulhávati, budeme jako bídní, pokrytečtí fariseové, kteří dovedou krásně mluvit, ale

sami nic nekonají, kteří úžasně pokročili v kritisování, ale pokud se týká prožití ideálů Kristových, jsou daleko za prostými, skrytými a zneuznanými dušemi.

Otázka pokroku naší duše nesmí nám nyní dopřát klidu ani v noci jako Nikodemovi; musíme dospět až tam, aby se Kristus se svou láskou ztělesnil v nás. Otázka, zda a kterak máme Spasitele milovati a jak se tomu naučiti s celou vroucností svého srdce, zájem o nejhlubší projevy duchovního života, jež působí dokonalé převrasy v duši, jak je známe ze života svatých, ten zájem nás musí páliť v srdcích i v rukou.

Znal jsem před lety dívku ze vznešené rodiny, jež se smávala domněnce, že by se někdy mohla odřici přepychu a marnivosti. A zanedlouho zmizely všechny toaletní trety i nápadné úbory a ona se smála své dřívější pošetilosti a pýše: toť výsledek vnitřní proměny.

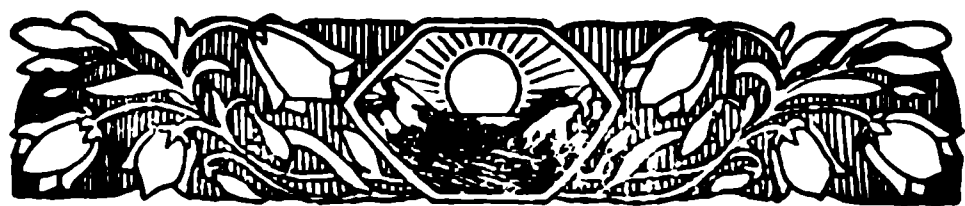
Tam kráčí po ulici mladý muž, jehož duše je dosud jako čistý, nepopsaný list. Mohl by se oddati sportu, nemírnému kouření a náruživému tanci; něco jím otřáslo, probudil se v něm hluboký náboženský život, jest zachráněn, stal se z něho apoštol. Toť vnitřní obrácení.

Chceme opět žít nábožensky, nikoli tápati ve tmách, chceme v sobě zase vytvořiti Spa-

sitele a prožívati Jeho lásku. Chceme se **TAKÉ** státí krásnými dušemi. Jsme již plni očekávání, ano hoříme nedočkavostí, neboť se jedná o to nejhlubší, co hýbe naším nitrem, o nejdůležitější záležitost našeho srdce, o **NAŠE DRUHÉ OBRACENÍ**. Ta myšlenka nedá nám již spáti.

Možná, že přijde opětně doba **MUČEDNÍ, KŮ**. Chceme se pro ni vyzbrojiti. Již nyní je dosti pronásledování. Buďme proto připraveni !

Nuže k dílu !

MALÉ TAJEMSTVÍ VNITŘNÍHO ŽIVOTA

Prakse duchovního života má svá tajemství, jako je má nauka o vnitřním životě. Neúspěch, nezdar v duchovním životě bývá zaviněn mnohými chybami, předsudky, nepochopením, nesprávnými názory, přepjatostí, jež mohou býti i pro snaživé duše úskalím, o něž všechno ztroskotá. Ale jsou také jemné odstíny ve vnitřním životě, malá tajemství úspěchu, jež mohou všeho dobýti jakoby prudkým útokem.

A takové tajemství, nazval bych je malým tajemstvím duchovního života, uvádím hned na počátku kursu. Nepotřebuji zdůrazňovati, že tato stať má býti častěji čtena, aby byla důkladně pochopena a přešla takřka do krve. Pro ty, kteří mají v týdnu mnoho práce, bylo by dobré, každou neděli čísti tuto kapitulu znova, protože často teprve po třech týdnech pochopíme plnou krásu vnitřní pravdy a protože teprve po týdnech mluvívá k nám při opětované četbě Duch sv.

MALÉ TAJEMSTVÍ JEST DÝCHANÍM DUŠE. Záleží v častém opakování nějaké myšlenky, která je nám velmi milá, jež nás takřka okouzluje a dokonale odpovídá našemu vnitřnímu stavu. Tato myšlenka buď krátká a jadrná a vztahuj se zvláště na lásku, základní princip celého vnitřního života. Může to býti nějaká střelná modlitbička, ale nemusí, může to býti povzdech, zvolený srozumitelně, podle potřeb vlastní duše. Možno zvoliti rozmanité formulky podle rozličných stupňů. Na př.:

»Můj Bože, má Lásko!«

nebo: »Pán můj a Bůh můj!«

» »Můj Ježíši«, »Můj Ježíši, má Lásko!«

» »MILUJI TĚ, JEŽÍŠI MŮJ!«

» »Ježíši, chtěl bych Tě milovati!« (skrze Marii)

» »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, věřím, že mne miluješ!«

» »Všecko pro Tebe, nejsvětější Srdce Ježíšovo!«

» »JEŽÍŠI, MAM TĚ RAD!«⁴

» »Můj Bože, já Tě miluji!«

» »Pane, jehož nosím v hloubi svého srdce, buď vždycky se mnou!«

» »Ty ve mně a já v Tobě!«

» »Ježíši, zůstaň v mé duši!«

4) Viz str. 84.

nebo: »Miluji Tě, můj Vykupiteli!«

» »Ježíši, můj nejsvětější Vykupiteli,
daruji Ti čistou lásku svého srdce!«

» »SPASITELI, MILUJI TĚ CELOU
SVOU PANENSKOU LÁSKOU!«
(skrže Marii)

» »Spasiteli, Tobě náleží všechna láska
mého mládí!«

» »Spasiteli, věnuji Ti veškeru svou
kněžskou lásku!«

» »Pane, Tobě náleží všechna moje muž-
ná láska!«

» »Spasiteli, daruji Ti všechnu lásku své-
ho ženského srdce!«

» »Pane, má důvěra v Tebe jest bez
mezí!«

» »MŮJ MILÝ JE MŮJ A JÁ JSEM
JEHO!«

» »Můj Bože a mé všechno!«

» »Všecko Pánu pro radost!«

» »Pane můj, chci Tě milovati láskou

» »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, důvěřuji
bez mezí!«

v Tebe!« (ve Tvou lásku).

Zvolme si po zralé úvaze jedno z těchto
hesel (třeba přiměřeně pozměněné), které se
nejlépe hodí pro náš duševní stav. Při tom
zůstaňme delší dobu, nic neměníce. Tím ale
není řečeno, že by se vylučovala jakákoliv
změna, jež by mohla blahodárně osvěžiti náš

duchovní život. Jak uvidíme později na příkladě ze života svaté Gertrudy, je možno vhodně i účinně měniti formu malého tajemství. Záleží na tom, jaká »pohoda« panuje právě v duši. Všeobecná zkušenost: Duše se vrací nejraději a jaksi mimovolně k povzdychu, jednou zvolenému, jím a v něm se jí dýchá nejlépe. Nemusíme však při tom pohybovati rty, aniž třeba ustati v práci, nýbrž: malé tajemství prolétne duší rychle jako myšlenka. A jako naše tělo vydechne za den bezpočtukrát, tak má i duše dýchat — **ZA VŠECH OKOLNOSTÍ, PŘI KAŽDÉM ZAMĚSTNÁNÍ, DOKONCE I PŘI ZABAVĚ A ZOTAVENÍ.** Malé tajemství brání přirozeně každému hříchu, k němuž by byla za dne příležitost. Neboť jako se nesnese oheň a voda, tak se nemůže snésti úkon lásky, hluboké sjednocení v lásce s hříchem.

Umění spočívá v tom, že se vracíme denně ke svému tajemství s radostnou vytrvalostí a jistou »tvrdošíjností«, aniž bychom povolili náladám a rozmarům, a to vždy, kdykoli se můžeme věnovati vlastním myšlenkám, při nejrozličnějších příležitostech, i v přestávkách mezi svou denní prací, snad hodně nás rozptýlující. Zdůrazňuji: pokud se smíme oddati **VLASTNÍM MYŠLENKÁM.** Kdovž na příklad učitelka má od 8—12 a od 2—5 hodin vyučování a v tom čase nevzbudí svého ta

jemství, nevytýkám jí toho. Doba, v níž nám naše povolání vnucuje jiný myšlenkový pochod, může býti posvěcena všeobecně dobrým úmyslem. Myšlení »dvojmo«, jakési šilhání zleva napravo bylo by nemístné. Třeba však od toho rozlišovati vědomí přítomnosti Boží, což patří již stupni vyššímu. Služební, úředníci, kněží a mnozí jiní, pokud musejí z povinnosti sledovati jiné myšlenky (účty, korespondenci a j. písemné práce), nalézají se často v podobných okolnostech. Proto pravím: »Nikoli násilné myšlení „dvojmo“!« Ale cvičme malé tajemství před prací i po ní, ve volných chvílích, v přestávkách, v oněch hodinách a minutách při práci a zaměstnání, na pochůzkách a při denních starostech, na procházkách a vždy, kdy můžeme a smíme míti své vlastní myšlenky, zvláště ale RÁNO A VEČER, kdy je skoro každému člověku dopráno několika volných chvil. Jenom ne nuceně, mechanicky, nýbrž jako pružné pero, které, dokud je zatíženo závažím, visí dolů, ale odstraníme-li závaží, okamžitě se vymrští vzhůru. Tak i duše. Byla snad nějakou dobu silně vychýlena (počítáním, kresbou, neočekávanou příhodou, událostí), avšak, jakmile je uvolněna, vrací se bez násilí, sama od sebe, s láskou a horlivostí v myšlenkách k nejmiřejšímu předmětu — ke svému tajemství.

Jen tehdy se stane malé tajemství podstat-

ňou částí našeho vnitřního života, když se jím bude vinouti jako červená nit — ne nahodile, nýbrž jako nádherný vzor, výšivka, malba jehlou na bílé, jemné púdě. A protože malé tajemství není jen mechanické odřikávání nějaké modlitbičky, nýbrž skutečné dýchání duše, proto dospíváme k překvapujícím účinkům, jsme-li vytrvalí. VYTRVATI MUSÍME NIKOLI MĚSÍCE, NÝBRŽ LĚTA, AŽ SE STANE MALÉ TAJEMSTVÍ NAŠÍ DRUHOU PŘIROZENOSTÍ. Potom má však ohromnou moc a je schopno zpřetrhati všechna pouta hříchu. — Stálá krůpěj i kámen proráží. — Pak uvidíme a užasneme, jak zázračně přetvořuje duše. Mnozí již řekli, že od té doby počali vlastně teprve žít; celý předchozí život že byl jen pouhým živořením.

Potom se dočkáme toho, že zástupy mladých duší nebudou žítí lehkomyšlně den ode dne jako dosud: dokud jsou chráněny pokusem a svodů, obstojí, ale je obava, že podlehnou zkáze, poněvadž nemají pevných zásad, jichž by se v nebezpečí zachytily. Nesmíme přehlédnouti, že s malým tajemstvím musí býti podstatně spojen DUCH OBĚTI. To se rozumí samo sebou. Nemůžeme tvrditi, že máme rádi hosta, jemuž neprokazujeme žádných pozorností. Láska žádá osvědčení — nejvíce obětí, odřikání. Malé tajemství jako projev lásky zůstalo by neplodným bez ma-

lých obětí a odříkání, jež se vyskytnou častěji za dne, aniž bychom je vyhledávali.

1. PŘÍKLAD : Můj mladý přítel Bedřich zvolil si za své tajemství myšlenku: »Všecko pro Tebe, můj Spasiteli!« Tím chtěl vyjádřit své nejvyšší povolání: Žít zde na světě pro Boha, jen pro Jeho oslavu. Den začínal svým malým tajemstvím, potom stál celé dopoledne v dílně, kdež řezal a hobloval prkna. A jako lesní správa označuje jednotlivá polena vypálenou značkou, tak neprošlo ani jediné prkno rukama mého přítele, aby je nebyl poznačil pečetí svého tajemství: »Všecko pro Tebe, můj Spasiteli!« Taková práce zdála se mu něčím vznešeným, neobyčejně cenným. Jeho druh pracoval rovněž pilně, ale pokud se týče vnitřní hodnoty, byla jejich práce velmi rozdílná: jedna oduševnělá, posvěcená, druhá mechanická, řemeslnická.

Byli Bedřich odvolán od práce, šel s takovým klidem, že se mistr často divil; jeho soudruh v takovém případě zaklel. Hlubšímu pozorovateli neušel zvláštní, čistý svit v očích Bedřichových. U stolu jemný a skromný — jistě měl při tom na mysli své tajemství: »Vše pro Tebe, můj Spasiteli!« V kostele byl opravdově zbožný — ovoce to malého tajemství. Cblíben a velmi ctěn od svých druhů, byl rozhodným nepřítelem špatných, nemravných řečí, obhájcem dívčí cti: jemu mo-

hla býti svěřena každá dívka, chránil ji jako svou sestru. Na každého učinil hluboký dojem. To působilo jeho tajemství.

Stojí v čele mnohých spolků — není vtíravý, vypínavý a panovačný, nýbrž vždy jemný a ušlechtilý. Nevěřili bychom nikdy, že prostý řemeslnický tovaryš může býti takovým rytířem ducha. Nevím, zda se někdy ožení. Pakli ano, vím, že vstoupí malé tajemství své rodině, kdež se změní ve velké tajemství k duševnímu blahu matky i dítek. To budou pak vzácné dítky! — Tak září tajemství vnitřního žití z mládí do věku mužného i do rodinného života — a bude požehnáním pro další pokolení.

2. PŘÍKLAD: Po ulici jde právě nějaká dáma. Jest vážnější než obyčejně, v její tváři se zračí povznesená nálada duševní. Nikdo nepozná, co si myslí, jen zasvěcený ví, že od rána do večera, doma i na ulici má na mysli své milé tajemství: »Ježíši, zůstaň v mé duši!« Často se již pohrouzila po svatém přijímání do této myšlenky. Malé tajemství ji provází stále jako anděl strážný. Jen se jí otažte, není-li šťastna od té doby, kdy se naučila tomuto dýchání duše!

3. PŘÍKLAD: V jisté továrně na stroje ve větším městě bavorském je zaměstnán technik, můj dobrý známý. Nebýval vždy zbožný, vlastně žil jistou dobu docela bez nábožen-

ství. Nebudu zde líčiti, jak se obrátil, ale po svém obrácení, lépe řečeno: po svém druhém obrácení (od obyčejného křesťanského života k vyššímu, vnitřnímu životu náboženskému) má též své tajemství. Nikdo o tom neví, ba ani netuší, protože v jeho chování není nic nápadného. A jeho tajemství? Smím je prozraditi? Je důstojné hlubokého vnitřního člověka: »Ježíši, Tobě patří všechna moje mužská láska!«

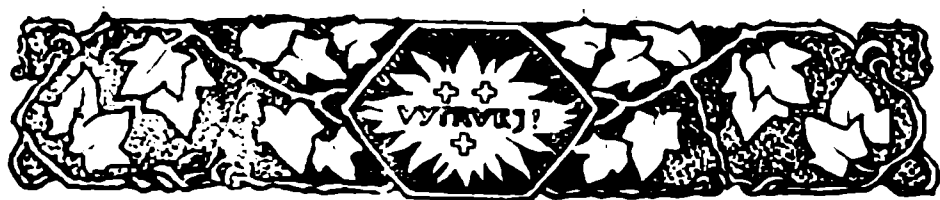
Mnozí se již divili, proč právě on dovede býti tak činným ve spolcích, ve všem možno spolehnouti na něho; proč je tak vřele zbožný, proč lze občas vyčísti z jeho tváře nadšení a hloubku, již neshledáváme u průměrných lidí. A sami kněží, kteří neobyčejně vysoko cení apoštolskou práci tohoto laika, nevědí, co jej tak vyzvedlo. Je to JEHO TAJEMSTVÍ — o tom však nemluví.

4. PŘÍKLAD: Pro zcela mladé duše určen příklad v dodatku o malé Aničce.⁵

POZNAMKA: Mládeži a těm, kteří chtějí zoceliti svou vůli, poukazují na dodatek, v němž je návod k partikuláře či zvláštnímu zpytování svědomí. Ze zkušenosti vím, že snaživé a pokročilejší duše obejdou se bez číselné metody. Zcela mladé však (12—17 roků) neosvobodil bych od jisté číselné kon-

5) Viz str. 84.

troly pro jejich kolísavost a nestálost a též proto, že se tím udrží ve stálé horlivosti. Kdo však může i bez čísel pokračovati nebo již pokročil, nepotřebuje těchto dětských stře-
víčků.

MALÉ TAJEMSTVÍ -- PLAMENNÝ NÁPIS

Pozorujme kováře, jak rozžhavuje železné tyče a buší do nich vši silou. Odskakují jiskry, létají vůkol ohnivé blesky. Plamen a kladivo konají znamenitou práci.

V první kapitole rozžhavili jsme svou duši a vbili do ní poněkud své malé tajemství jako ohnivý nápis. Nyní jej však musíme učiniti nezničitelným.

Malé tajemství se musí státi základním tónem naší duše. Rozechvěje-li se duše, vyzní toto chvění v jemný, čistý tón — a tím má býti vždy malé tajemství.

Jednoho rána jsme se probudili v mrzuté náladě. Již hodinu jsme byli vzhůru, a na malé tajemství jsme ani nevzpomněli... To se nesmí víckrát opakovati!

Po pět večerů jsme ulehli, aniž bychom byli vzbudili malé tajemství... Ať se to vícekrát nestane!

Po celé dva týdny jsme měli skvělý výsledek... Zrána bylo první naší myšlenkou ma-

lé tajemství, jež duši podivuhodně vzpružilo... Pak přes den častěji delší i kratší výdech duše... To občerstvilo! Oči svítily i srdce planulo... To byl nový život! Učiňme čáru přes celý dřívější život, kdy duše nedýchala! Bezenné dni, týdny, léta! Nyní začíná život, vyšší život. Jaké ceny nabyly naše práce! Uprostřed nejobyčejnějšího zaměstnání bleskla najednou duší myšlenka lásky — byli bychom vzkřikli radostí. — Kéž bychom o tom byli dříve věděli!

Několik dní uplynulo ve znamení únavy a zemdlení. Tehdy nebylo cvičení malého tajemství tak lehké. Ale: vytrvati za každou cenu! Spasitel nám nemusí podávati stále cukrátku. Vyslovuj uvnitř malé tajemství pomaleji, jaksí zhluboka. — Zazní ti jemně krásný, základní tón tvé duše. Jen vytrvati!

Tu mi něco napadá. Fleischlein napsal kdesi báseň, jež se sem právě hodí:

Ó, jenom duše má

AŽ ÚNAVĚ A ZEMDLENÍ SE NE
PODDÁ,

vše ostatní rád snesu.

Ať zvenčí hlučí den,

ať hřímá bouře v plné síle,

to vše, jak trapný sen,

pomine samo zas...

tím nekal duše jas...

Jen s očí neztrať velikého cíle!

Ať chmurný přijde čas,
ať klamu, zrady kruté doby,
ať všecko v tobě ráz
se vzbouří tím, co zříš,
že bezmocně si díš:
»Což možno potřít tolik zloby?«

To samo mine zas!
Jen neztrať s očí svého cíle
a nedej v trudu čas
své duši zemdlít jen...
hluboko v nitru svém —
kde zdroje žití prýští bílé!

Náš úmysl je tedy pevný, neochvějně pevný: dále rozžhavovati, dále bušiti kladivem, dál, až v sobě vytvoříme krásnou duši.

V posledním měsíci zapomínal jsi na své tajemství celé hodiny, ba i půldny... Nedej se tím odstrašiti! Tak se dařilo s počátku mně i jiným. Ale po takovém ospalém dni dostaví se nová síla, a dohoníš všecko.

Nesmíš se nechat ovládnouti náladovostí: pro kováře to též není žádná hračka, bušiti kladivem za slunečního vedra v horku pláznoucí výhně. Ale nepůjde to bez houževnaté vytrvalosti. Poněchávám ti úplnou svobodu, neboť nechci nic vynuceného, nežádám mechanismu přesýpacích hodin. Jen nezapomeň dýchat! Pamatuj, že to má býti základní tón celého tvého života, cvičení pro celý život!

Viz život mladé duše Kláry Boscherové, jejíž vnitřní život se již v 18 letech nádherně rozvil působením malého tajemství.*

UČME SE Z PŘÍKLADŮ JINÝCH!

Ze života mladistvé duše:

1. Již v roce 1917 přijal mne Božský Spasitel do své školy. Modlívala jsem se tehdy častěji některé střelné modlitby, též při práci myslívala jsem na Ježíše — leč jen chladně, bez vnitřního tepla, že nemohl míti z toho radosti; navštěvovala jsem jej dvakrát i čtyřikrát denně, ale vždy jenom na 5—10 minut. A domnívala jsem se, že konám něco velikého. A zatím to nebylo skoro nic, neboť jsem měla mnoho volného času. V roce 1919 zaslechla jsem něco o povzdechu: »Všecko pro Ježíše!« Chopila jsem se této myšlenky s velkou horlivostí. Když byl potom vydán životopis Kláry Boscherové, zvroucněla má horlivost. Myšlenka: »Pane, jehož nosím v hloubi srdce...« způsobila, že má svatá přilípmání nabyla nové krásy. Leč i tato léta přešla, aniž bych byla dokázala něco zvláštního. — V září 1921 jsem učinila další pokrok — za nějž po Bohu děkuji jedné ušlechtilé přátelské du-

* Život Kláry Boscherové vyjde v blízké době v českém překladu.

ši, která mne již od srpna vedla k větší lásce k Ježíši. Pohnula mne, bych si psala deník, začez jsem jí zavázána velkým díkem, jelikož mne tyto záznamy učí poznávati působení Ježíšovo ve mně.

Od té doby cítím zřejmě, že mne chce Ježíš takto přitáhnouti blíže k Sobě. Malé tajemství upoutává mé myšlenky, rozšiřuje mé srdce, aby mohly do něho vniknouti milosti a působiti v něm. Posvěcuje zvláštním způsobem každý den a vtiskuje mu nový ráz. I když se nemohu v době vyučování pohrouziti opravdově do tajemství lásky, přece se najde několik okamžiků, jež zbývají při vší školní práci. Tyto smím darovati Pánu ve formě svého malého tajemství.

Své dosavadní cvičení musím přivésti ještě k větší dokonalosti. Když mi Ježíš prokazuje jednu pozornost za druhou, nemohu jinak, než opakovati vždy znova: »MILUJI TĚ, JEŽÍŠI MŮJ !« Svému milému tajemství děkuji, že smím nyní vpravdě říci:

Tisícem umělců byla již, Pane,
kreslena přesvatá Tvoje tvář,
v duši však nad všechny jasněji plane
obrazu Tvého mi božská zář

a

V mou duši je krásný obraz vryt
a milý jako naděje,

v něm všech je dober poklad skryt —
to Srdce Páně obraz je.
Jej v radosti i trudu
vždy v srdci nosit budu...
neb: MÁM HO RÁD.

V ROZTRŽITOSTECH POVOLÁNÍ

Již několikrát jsem začala cvičiti malé tajemství, ale bohužel, někdy ho zanedbávám po celé dny. Příčinou bývá mé nevěrecké okolší, rozmanité roztržitosti, někdy velká tělesná slabost. Jest mi vždy takového přerušení velmi líto, neboť mám nejvřelejší přání, cvičiti se neúnavně v milém tajemství a naučiti se tomu, ať se děje cokoliv. Zvolila jsem větu: »Všecko pro Tebe, nejsvětější Srdce Ježíšovo!« Nejsvětějšímu Srdci Páně ať jsou posvěceny mé malé oběti a všechny mé skutky.

Jak často však zapomínám na toto tajemství, zapadám do nejvšednějších denních prací a nenalézám žebříku do Srdce dobrého Spasitele. Jsem obklopena světskými a nevěreckými lidmi, kteří nechtějí nic slyšeti o Bohu. Proto bych se měla tím více obracet na Ježíše svým malým tajemstvím. Nestalo se mi však ještě druhou přirozeností — ač by bylo mým nejvřelejším přáním, žíti neustále v přítomnosti Boží. Četla jsem knihu o přítomnosti Boží od Hocka — ale nedovedu to

ho. Lehčí je pro mne cvičení v přítomnosti Boží pomocí malého tajemství. »Co mám činit?«

Na tuto otázku Ať ODPOVÍ jiná duše (z Čech), žijící téměř v těchže poměrech a v podobném okolí. Píše: »I já jsem uvítala malé tajemství s velkou, upřímnou radostí, jako vítáme milého známého, jehož smíme míti navždy u sebe. Nadchlo mne k nové horlivosti. Cvičím se v něm půl druhého roku, a půjde-li to jako dosud, budu moci říci, že začínám teprve žít. Nevím ovšem, konám-li vše správně. Snažím se myslet téměř stále na Boha a jeho zájmy, spojuji všechno s ním, avšak neopakují téže myšlenky* jako na začátku, nýbrž říkám různé povzdechy a střelné modlitby, jak se mi právě hodí. Avšak každá práce, zotavení, radost i každá bolest, zkrátka vše je znamenáno Boží pečeti — myšlenkou na Boha.

Jsem opravdu šťastna od té doby, kdy mi uděluje Pán vnitřní útěchy. Musím vyznat otevřeně: »Malé tajemství ve spojení se svatým přijímáním a s vědomím Boží přítomnosti zpřetrhalo ve mně všechny svazky dobrovolného hříchu.« Má usilovná snaha ne-

* Každému je ponechána naprostá volnost, neboť povahy jsou různé. Kdo není schopen konati vše ve spojení s Bohem — což je vlastně veliké tajemství — ať zůstává u jedné formulky, aniž by ji často měnil.

zarmoutiti Spasitele, přítomného v mém srdci, daří se mi víc a více, takže smím říkati: »Můj Ježíši, miluji Tě!« ALE TEPRVE PO PŮL DRUHÉM ROCE VYTRVALÉHO CVIČENÍ!

KAŽDÝ ZAČÁTEK JE TĚŽKÝ

»Za své tajemství zvolila jsem si povzdech: »Můj Ježíši, miluji Tě!« Jeho cvičení bylo mi s počátku hodně těžké. Celé hodiny jsem na ně nevzpomněla. Avšak silná vůle a odvaha upevnily je přece hluboko v mém srdci. Nyní mi nepřipadá žádná oběť těžkou, neboť vzpomínáním stále svého tajemství. Dříve plynuly mé dni, plné práce, beze všech zásluh pro nebe. Teď je malé tajemství mou hlavní myšlenkou. S ním radostně vstávám, s ním se modlím, s ním se dávám do práce.

ŽIVOT V PŘÍTOMNOSTI BOŽÍ STAL SE MI TAK KRÁSNÝM A LEHKÝM ZVÝŠENÍM.

Malé tajemství plní mé srdce radostným jásotem. Zasvětila jsem se Srdci Ježíšovu a mým nejvřelejším přáním jest, býti Jeho nevěstou. Mé tajemství jest mé a mého Ježíše!

OD TÉ DOBY JSEM BLAŽENA. Jak jsem vděčna za to, že mi bylo dopřáno, poznati všecku tu krásu a nádheru vnitřního života!«

POZNÁMKA: Zdá se skutečně, že cesta malého tajemství vede snáze k zpřítomnění Boha, t. j. k dokonalému životu v Boží přítomnosti, než jak tomu učí spirituál Hock ve své knize. — O tom později více.

O různých těžkostech, které se vyskytnou při cvičení malého tajemství, viz poslední kapitulu II. dílu této knihy.

JAK SE NAUČILY MNOHÉ DUŠE MALÉMU TAJEMSTVÍ

MALÉ TAJEMSTVÍ PASIONISTKY

»Bylo to před několika lety. Božský Spasitel naučil mne Sám malému tajemství ve chvíli důvěrného obcování s ním. Pravil ke mně: »Neodvažuj se nikdy objeviti v mé přítomnosti, leč zahalena pláštěm svých hříchů!« — Co to má znamenati? — »Plášť hříchů« jsou spáchané hříchy, zahalující zdánlivě duši jako hustý závoj, pod nímž jsou ukryty dvě hluboké myšlenky: 1. vzpomínka na milosrdenství Boží; 2. pokora, stále obnovovaná pohledem na spáchané hříchy.

Pro duše, jež musejí často bojovati proti pyšným myšlenkám, je toto malé tajemství velmi vhodné. Může býti shrnuto ve slova: PROSÍM TĚ, PANE, PŘIPOMÍNEJ MI ČASTO MÉ HŘÍCHY (ABYCH BYLA POKORNÁ)!«

Kdo z nás neměl by tohoto pláště? Podívej se jen do šatny svého srdce a uvidíš jej

tam viseti v kterémśi koutku na zrezavělem hřebíku vzpomínek. Oblékni tento šat, jenž nikdy nevyjde z módy, a objev se v něm před Pánem, kdykoli se chceš modliti hodně pokorně, když ti láska k bližnímu působí obtíže, když tě úmyslně zanedbávají, opomíjejí, nevlídně s tebou jednají, zvláště však, když tě tupí, nactiutrhají, tě urážejí. Tu volej vroucně: »PROSÍM TĚ, PANE, PŘIPOMEŇ MI MÉ HŘÍCHY!« Zkus to jen, a uvidíš, jak rychle zchladne tvůj hněv.

Někdo tě zlobí. Jindy bys byl vybuchl, dnes nasloucháš klidně a mlčky. Hle, tvé tajemství!

Dovídáš se, že tě pomlouvají; jindy by tě to bylo rozrušilo, nyní přijímáš věc klidně — jako ona pasionistka. To způsobilo tvé tajemství.

Přihodí se ti něco krajně rozčilujícího. Vím, že nyní, kdy se modlíš své tajemství: »Pane, připomeň mi mé hříchy«, sneseš všecko s klidem, bez rozrušení. A nejpodivuhodnější jest, že se dovedeš z toho i radovati.

Kdo by si to byl pomyslíl? Hle, tvé neocenitelné tajemství!

MÉ MALÉ TAJEMSTVÍ JE MÝM TALISMANEM

»Zázračný léku života! Nechtěla bych žít bez tebe. Jak zesílila má slabá duše, co tě

věrně užívám ! Když jsem tě okusila ponejprv, zdálo se mi, že vzlétám vysoko k nebi nad malomyslnost a únavu. Hned zrána pijí doušek za douškem: »Ježíši, miluji Tě!« Vesele, bez dlouhého protírání očí opouštím lůžko. »Brzy budu u Tebe, můj Ježíši!« Rychle se ustrojím a vykonám svou ranní modlitbu. »Můj Ježíši, jak Tě miluji!« Na cestě do kostela, i když je ještě tma a ticho, nejsem samotna, třebaš není vůkol živé duše, někdo kráčí stále po mém boku, k němuž volám často a často s veškerou vroucností své lásky: »Milý můj Ježíši!« V kostele je ještě zcela ticho. Od oltáře kyne mi důvěrně věčné světlo a já kráčím za červenavým jeho světlem, poklekám blízko svatostánku a zdravím milého Ježíše svým tajemstvím. Brzy plní se dům Boží zbožnými dušemi a začíná svatá Obět. Ach, Miláček můj se obětuje za mne! A já? Nepřináším žádné oběti? Stojím tu s prázdnýma rukama? »Ó můj Ježíši, jsem Tvá, zcela Tvá, Tvou zůstanu navždycky!« A potom přichází On sám a spojuje se co nejvroucněji s mou ubohou duší. Dech se ve mně tají velkou blažeností a láskou a každý úder mého srdce volá vždy znova: »MŮJ JEŽÍŠI, MILUJI TĚ!«

A tak přistupuji ke svým povinnostem: Spasitele v srdci a malé tajemství na rtech. Netrápí mne má osamělost, je mně lehké,

bláží mne vzpomínka na Miláčka mé duše. Rozumí se samo sebou, že mu přináším MALÉ OBĚTI a mnoho SEBEZAPORU. Co by též prospěly modlitby a krásná slova, kdybych nepodávala DŮKAZŮ SVÉ LASKY? Často cítím únavu při práci: »Můj Ježíši, chci ji statečně přemáhati z lásky k Tobě!« — Chci-li si pohodlněji sednouti, kleknouti nebo se postavit: »Ježíši, z lásky k Tobě obejdu se bez tohoto pohodlí.« — Nit mé trpělivosti často hrozí se přetrhnouti: »Ježíši, učiň mne trpělivou!« — Malé špičky, uštěpačné, pokorující poznámky, nevšímavost bolí často hodně: »Z lásky k Tobě, můj Ježíši! Učiň mne pokornou!« — Chvále a lichocení nepopřávám sluchu. Ježíš sám je mým svědkem i odměnou. — Po jídle přijde na stůl nějaký zákussek. Z lásky k Ježíši vezmu si jen maličko nebo dám svůj díl zcela nenápadně mladšímu bratříčkovi. — Dostanu milý dopis. Což nemohu se zapříti, přemoci svou zvědavost a přečísti jej až později? — Moji známí zúčastňují se veselých slavností, zábav, koncertů; já se jich však zřeknu z lásky k svému Ježíši. — Moderní, nápadné šaty a účesy — ach, nikoli, můj Ježíši, to se nehodí pro mne! Marnivé, strojené vystupování mně nesluší! Buď jedno nebo druhé: buď se kochati v pozemských věcech bez Ježíše a míti při tom prázdné srdce, nebo s Ježíšem pohrdati ra-

dostně světskými zábavami a býti při tom šťastna a spokojena! Kříž, kostelní věž, bití hodin nebo hlas zvonu připomínají mně častěji za dne povinnost mé lásky a nutí mne posílati pozdravy tichému Zajatci lásky. — Odpoledne vykonám zase návštěvu před svatostánkem a nedovedu se modliti nic lepšího, než: »Můj Ježíši, miluji Tě!« A když na večer unavena usínám, mám opět na rtech své malé tajemství. Často se probudím v noci a hned myslím na svého Ježíše, jenž zcela opuštěn od lidí, bdí tam v kostele — bdí i za mne! Pošlu mu toužebný vzdech — vždyť Jej mám zase ráno přijmouti!

Jak často užila jsem již sladkých, zázračných těch kapek malého tajemství? Nevím. Víím jen, že se skvěle osvědčily a staly se mi nevyhnutelnými k životu. Byly však též doby, kdy jsem za to hořce pykala. — Až jsem ležela na zemi slabá a bez pomoci, poznala jsem, co mi schází. Proto jsem si počala zaznamenávat, kolikrát za den vzbudila jsem své tajemství, a tak jsem mohla kontrolovat, zdali jsem pokročila či klesla v lásce Boží. Zpozorovala-li jsem úbytek lásky, rozběhla jsem se znova srdnatě, učinila pevné, určité předsevzetí a vzala jsem na sebe opět odevzdane svůj křížek.

Nelze mi žítí jinak než s mým tajemstvím. Kéž je i v hodině smrti mým posledním slo-

všem mé vzácné tajemství: »JEŽÍŠI, MILUJI
TĚ !«

NA NÁDRAŽÍ

Vlaky se míhají všemi směry. Jsou plné ruce práce. Avšak naše Berta je při tom ustavičně vesela. Ve svých devatenácti letech je matce vydatnou pomocnicí v bufetu, čekárně i venku u vlaků. Ani cestující nemohou nepozorovati, že není sklepnicí v obyčejném slova smyslu. Kdo nahlédl hlouběji, ví, že Spasitel, jehož nosí ve svém srdci, je vždycky s ní. Odtud ta jemnost, zdrženlivost, čistota, ušlechtilost celé její bytosti. Proto působí její zrak jako Kláře, miláčkovi Srdce Ježíšova, a vyzařuje z ní krásný program životní: »Chci zvelebovati Pána i tu na nádraží.« — »Budu jej neustále velebiti svým tajemstvím, i když bude pro závěje sněhu těžký přístup k vlakům, když ledový vítr bude mraziti až do kostí, i v parném létě, když cestující se budou nedočkavě domáhati chladivého nápoje.«

Mnozí cestující si k ní leccos dovolili. Myslíli, že je jedna z těch, jež se rády smějí a žertují. Avšak zmýlili se velmi. Nedostali odpovědi, neviděli úsměvu, ale z čistých očí zíralo na nich rozhodné, vážné odmítnutí. A to změnilo zcela chování těch lidí. Přicházejí

nyní skorem s plachou úctou a nechají se obsloužiti, varujíce se každého nepřístojného slova. I když neznají nejhlubší příčiny — malého tajemství totiž — musejí se skloniti před touto mocí — a v tom vidím velkou oslavu Pána. »Důstojný otče,« řekla kdysi Berta, »vidíte, malé tajemství učinilo mne tak šťastnou!«

JEŠTĚ NĚKOLIK MALÝCH SVĚTELNÝCH OBRAZKŮ

»Řízením Spasitelovým byla jsem vyučena malému tajemství. Umínala jsem si cvičiti se v něm a rozmnožovati je v sobě. S počátku nedařilo se mi zrovna nejlépe; neboť, ačkoliv jsem je častěji opakovala, bylo to většinou jen rty, nikoli uvnitř v duši. Ale když jsem poznávala víc a více dobrotu Boží a byla poučena, jak se ve všech životních příhodách jeví pozornost Spasitelova, osvojila jsem si následující místo z jedné zbožné písně: »Jak bych Tě neměl milovat?« Slyšela-li jsem něco krásného nebo dostalo-li se mi nějaké milosti, modlila jsem se vždy vroucněji: »Můj Ježíši, miluji Tě!« Láska Spasitelova vnikala tak znenáhla vždy hlouběji do mé duše, toužící po lásce. Čím vnitřněji jsem se modlila, tím lépe jsem dovedla i skutky dokazovati svou lásku. Mé milé tajemství bylo tak výrazem

modlitby, lásky a díky za nesčetná dobrodíní Páně a důkazy jeho Božské přízně.«

Jiná mladší duše odpověděla na otázku: »Jak jsem se naučila malému tajemství?« takto: »Trpělivostí, vytrvalostí a láskou ke Spasiteli. Nemyslela-li jsem na Pána, cítila má duše smutek a prázdnotu, kterou mohlo vyplniti jedině malé tajemství, a přece mi bylo v duchovním životě mnoho bojovati pro toto tajemství. Můj Spasitel ví nejlépe, kolik mne stálo mnohdy sebezapření a sebevlády. Někdy překypovala má duše při tomto cvičení vnitřní radostí, jindy však uplynuly celé hodiny v duchovní vyprahlosti, v níž mi bylo užiti veškerého úsilí, bych nepovolila. V některých dobách pocítovala jsem téměř odpor ke všemu vnitřnímu, i k svému tajemství. Byly to zajisté zkoušky. Bohudíky, přestála jsem šťastně všechny krise.* Neustálým přemáháním naučila jsem se milovati své malé tajemství.«

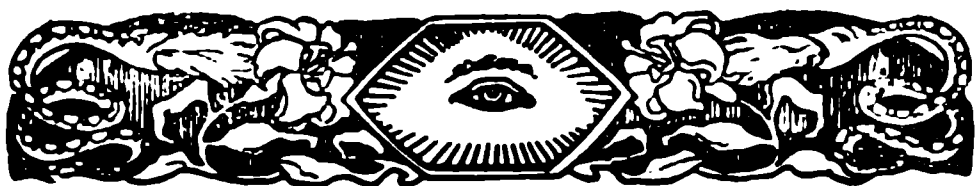
Prostá duše z venkova dodává:

»Ó Pane, nemohu Ti dosti děkovati, že jsi mi dal přiblížiti se Tvému svatému Srdci. Každý můj vzdech a každý tep mého srdce až do konce života nechť Ti dokazuje mou

* Srovnejme s důležitou kapitolou II. dílu: „Krise“.

vděčnost. — Jak šťastnou učinilo mne mé
tajemství!

VŠIMNĚME SI ZDE MLUVY VNITŘNÍ,
HO ŽIVOTA !

MALÉ TAJEMSTVÍ, SÍLA PŘÍLIŠ ZAMĚSTNANÝCH A TĚŽCE ZKOU- ŠENÝCH, ÚTĚCHA V TĚŽKÝCH POKUŠENÍCH

Vzpomenuli, co jsem získal malým tajemstvím, a uvážím-li, jak obrodilo mne i jiné duše, myslím, že nebude na škodu, věnovati mu ještě trochu pozornosti. Jím se totiž upravuje cesta k rozjímání a pak se nám objeví, jako v panorámě nebo jako na křižovatkách horských cest překvapující obrazy, jež nás uvedou do vytržení. Nelze si ani představit, že by Božský Spasitel nenabídl svým věrným žákům a žákyním přiměřené dávky svých uchvacujících radostí. Uchvacujících! Světské radovánky a rozkoše nejsou u přirovnání s nimi vůbec radostmi. Bohužel, snaživým duším bývají jen málo pootevřeny dveře k těmto zahradám duchovních rozkoší, neboť mnohé ochromuje převrácené pojetí krás pravého vnitřního života a pak — což je ovšem také pravda — nedostává se vůdců do těchto horských výšin.

Vystupujeme-li do hor, abychom pookřáli pohledem na vděčné horské partie, povzbuzuje nás myšlenka: Jdu vyzkoušenou cestou, po níž kráčeli již mnozí přede mnou, kteří pak se zářícím zrakem vyprávěli o krásách, jež se jim tu objevily. Při vystupování na duchovní výšiny vzpružuje nás rovněž povzbuzující slovo: VYZKOUŠENÁ CESTA. Nejedná se tedy o pokus. Nikoli! V tomto kurse podáváme věc, která je již dlouhá léta prožita a vyzkoušena — a prodělala zkoušku ohněm. A ti, kdož to prožili, nezůstali vězeti v dětských střevíčkách, nýbrž dozráli — smívali tak říci — v krásné duše . . . Patřím do tak mnohé tváře svých čtenářů a vidím i zde hořeti přání býti krásnými dušemi.

Jenom trpělivost! Ve vnitřním životě neděje se nic překotně — tak učí slavní mistři duchovního života.

Uvedu dnes dvě třídy kursistů. JEDNI mají už plnou duši toho, co prožili ve svém duchovním životě. Tito píší — jak čtu v dopise neznámého pisatele z Mnichova: »Malé tajemství stalo se mi zdrojem nejčistších radostí. Žádné cvičení nehodilo se mi ještě tak jako návod: Učte se milovati Boha ve všem . . .« — Hle — MLUVA VNITŘNÍHO ŽIVOTA! — KDO JEDNOU POZNAL DÝCHANÍ DUŠE!

JINÍ čtou sice — ale unaveni brzy odklá-

dají knihu se slovy: »Ano! Kdybych to byl věděl dříve!« Nebo: »Když jsem byl ještě dítětem... Avšak tvrdým životem jsem vystřízlivěl... A i kdybych krásně chtěl — to není pro mne, těžce zkoušeného, usouzeného, nervosního člověka.«

Je tomu skutečně tak? — — Předkládám jiný dopis, jenž vyvolá v duši hluboký dojem: »Představte si člověka, jenž podoben drsnému vojínu v otevřeném poli odráží s námahou nejprudší útoky na víru a mravnost. — Tak stojím jako úřednice mezi lidmi, které válka těžce poškodila na těle i na duši. Jak nesnadno hovořiti tu se Spasitelem důvěrně a sladce! Kdybych byla řeholnicí, malým, pečlivě chráněným dítětem, jež smí žíti v atmosféře absolutní čistoty, se srdcem, jež naplnil Bůh, jemuž jest modlitba a dobrovolná oběť rozkoší, jak ráda bych si osvojila malé tajemství! Takto však hlodají na mém srdci pochybnosti jedna za druhou; ale mohu čestně prohlásiti, že se již léta snažím statečně je odrážeti. K tomu je mé srdce hluboce raněno tvrdým ostnem, jenž se zabodl do mého života při samém jeho početí. Kdybyste věděl, jak tím trpím!«

Tato duše trpí mnoho tyranstvím svých příbuzných a krvácejíc vleče životem vnucenou lež svého hořkého tajemství. I myslí, že se jí nelze pouštěti do malého tajemství,

»onoho sladkého šepotu«, jak je nazývá, nýbrž tane jí na mysli temná myšlenka: »Dobrý Bože! Kdybys byl na mém místě, také bys toho nevydržel.« — Neznáš-li to jako vzpoura, jako zoufání nad láskou Spasitelovou? A On nás přece miluje:

Tento hlas není ojedinělý! Je mnoho těžce zkoušených, kteří nejsou daleko vnitřního ztroskotání a zřikají se zcela »politiky« lásky.

Všecky tyto duše — předpokládám ovšem dobrou vůli — mohlo by vyléčiti správně zvolené malé tajemství. Takovým duším, takřka nepohodou ošlehaným, hodí se jen silné, mužské slovo, přiměřené tvrdému zápasu jejich života. Takové je na příklad: »PANE, TY TO VÍŠ !« — »Ty víš, co jsem vytrpěl a ještě trpím.«

Podobné silné slovo ukázalo i mně správnou cestu ve mnohých případech a jeho blahé působení osvědčilo se v okamžicích největší sklíčenosti. Kdo to již zkusil, ten mě dá za pravdu.

Znám ještě jinou posilující myšlenku: »Bůh ví o mých bojích, zápasech a utrpeních a uznal mne hodným takto jej zvelebovati.« — Kdo vnikl do tohoto tajemství s ochotným srdcem, nepotřebuje poučení, nýbrž jen prohloubení.

Jako jarní jinovatka ničí něžné květy, tak i v duchovním životě přijde občas prudká

bouře, která zničí krásná poupata, jež vyrostla z předchozího horlivého úsilí. Vzpomenuli života vlastní duše, třásl bych se téměř o ty, kteří rovněž nebudou ušetřeni, ba ani nemohou býti ušetřeni. Musí býti provedena nějaká zatěžkávací zkouška, neboť, kdyby nebyla stavba náležitě upevněna, byla by jako domek z karet, jež smete první zavanutí větru. Tu se osvědčí právě ono silné slovo, jež nás podepře ve chvílích, kdy se zdánlivě lámou všechny ostatní opory, kdy nás krupobití a bouře srážejí k zemi, kdy jediná neblaha událost hrozí rozdrtití v nás všechno, takže nejsme schopni slova, stihnou-li nás na příklad pomluva, nespravedlivé nařknutí nebo bezohledné jednání.

A ono silné slovo ? »PANE, TY TO VÍŠ!«

Silnými otřesy duševními, jejichž příčinou jsou buď bližní, ďábel nebo těžké rány osudu, zatemní se často v naší duši a pohasnou všechny jasné hvězdy. Řekl bych skorem, že duše je rázem oloupena o novou řeč vnitřního života. Co nás dříve duševně tolik povznášelo — ona slova, povzbuzení, ona nejkrásnější a nejmilejší myšlenka, skvějící se na obloze naší duše jako zářivá hvězda — vše pohaslo. (Srovnej »Krise« ve 2. svazku.)

V takových chvílích se může duše modlití jen jedinou modlitbu, plnou odevzdanosti: »PANE, TY TO VÍŠ!«

V tomto výkřiku je spojena láska a odevzdánost a obětování sebe sama. Tímto silným slovem vrací se duši opět řeč. Tato mocná myšlenka nejen dodává síly ke snášení, nýbrž poskytuje dokonce zvláštního, podivuhodného klidu duševního.

Kdo to již prožil, ten mně přisvědčí.

Tímto slovem ozdravěly ony silné duše, jichž nemohla zlomiti žádná bouře, tímto slovem »Pane, Ty to víš!« uchovaly nejhlubší zdroje svého vnitřního života nedotčeny. A když se přehnaly přes jejich hlavu nejtvrďší zkoušky bez pohromy, mohly nepřemoženy pokleknouti a říci s vnitřní radostí:

»PANE, TY TO VÍŠ !«

Můj dobrý přítel, vycvičený v malém i velkém tajemství, prožil už takové krise vnitřního života, ve kterých by mnozí snad byli ztroskotali. V oněch těžkých zkouškách byli by mnozí nanejvýš roztrpčeni, vším hodili. Bylo to ovšem k zlosti, když byl podezříván z takových věcí; lidské jazyky bývají někdy ostřejší než dvousečné meče. Ale kdežto jiní, hluboce ranění spílají, proklínají nebo aspoň dávají ultimatum, hrozí nejostřejšími opatřeními, volají až k nejvyšším instancím: on řekne mocné slovo, jež je mu v takových okolnostech velkým tajemstvím:

»PANE, TY TO VÍŠ !«

Brzy potom přišel ke mně a vypravoval mi

celý případ. Ať si nikdo nemyslí, že tím netrpěl. Cítil všecku hořkost ve své jemné duši právě tak, ne-li ještě hlouběji než jiní. Jak jsem se podivil, když mi na konec pravil: »Věřím, že i to byla velká pozornost mého Spasitele.«

Poznal jsem, že můj přítel získal velmi mnoho pro svůj vnitřní život. Nepoměrně více, než kdyby byl vyhrál první výhru v loterii.

Nabyl jsem přesvědčení, že rozumí řeči vnitřního života a že ji ovládá dokonale. Mluví s Bohem jako s přítelem své duše: VŠE-CHNO JEST POZORNOST OD NĚHO.

Kdo se nenaučí tomuto způsobu myšlení a mluvení, nedospěje nikdy k důvěrnému přátelství s Bohem a postrádá — i kdyby byl sebe více činný — přiměřeného a účinného podnětu k vyšším stupňům duchovního života.

Můj přítel si nečiní písemných záznamů o výsledcích svého cvičení. On jím žije. Jeho duše je stále vřelá, jako by v ní ustavičně hořel oheň. Není tu kolísajících stupňů teploty. Proto nepotřebuje ani značiti nějaká čísla. — A chtěli by přece a tázal by se mne na to, mohl bych jen říci: »Napiš jedničku!« Dříve převládala čísla až do 100—200. Nyní čísla klesají a to právě znamená v duchovním životě ono »vyzouvání dětských střevíčků« —

když nemyslíme na Pána jen sem tam — třeba to bylo i stokrát za den — nýbrž myslíme a žijeme v něm a s ním a nikdy ho nepouštíme se zřetele. Tím začíná partikulare o vnitřní pozornosti, a tu nepíšeme číslic, nýbrž značíme výsledky zcela jinak. Na tomto stupni končí číslice svou roli, duše se octla v ohnisku. Všední práce mohou ji sice na chvíli rozptýlit, ale i při krátké přípravě na svaté přijímání a při krátkém díkučinění po něm nemůže se vychýlit s kolejí. Je jako vytopená lokomotiva na nádraží, může se rozjet každý okamžik. Vedle ní stojí jiná lokomotiva, bez páry — — dítě tohoto světa: Rozjela se na kratší dobu — po misiích, po exerciciích a pod. — nyní stojí. A stojí bez páry, nemůže dále, snad se nerozjede nikdy více. — My však chceme pokračovati v cestě, neboť je to cesta vnitřního štěstí a hlubokého spojení s Bohem a, jak mi řekli již mnozí, snadná cesta k životu v přítomnosti Boží.

2. Nyní slovo k těm, KTERÍ JSOU PŘÍLIŠ ZAMĚSTNANI !

Slyším stížnosti: »Malé tajemství je velmi dobré pro ty, kteří nemusejí mnoho pracovat, ale co máme činiti my, které musíme stát celý den jako prodavačky v obchodě a nemáme ani chvíle oddechu ? Co my, zaměstnaní 5 až 8 hodin u psacího stroje v kan-

celářích, bankách, kolejích, ve škole, v továrně, v domácnostech ?«

Jen zvolna ! I pro vás má malé tajemství tutéž cenu a sílu. Víte, že nechci nic »vnučeného«. Proto vás znova odkazuji na str. 19., kde stojí: »Pokud smíme mít své vlastní myšlenky« nebo jakmile po rozptylující práci můžeme náležitě zase sobě samým, potom . . . Proto nebude vám nikdo považovati těch 6 až 8 hodin za nějakou nedbalost. Neříkám nic, vzbudíte-li v této době své tajemství aspoň jednou nebo dvakrát. Avšak ráno a večer, na cestě do kanceláře, do dílny, do školy a zpět, v přestávkách a volných chvílích musíte ukázati, že chcete býti v kurse dobrými žáky.

Jsem skromný ve svých požadavcích, vždyť náležím pro své různé úřady rovněž k »příliš zaměstnaným«; mohu však říci, že po rozptýlení v pracích povolání, které trvá 5 až 7 hodin, shledávám své »tajemství« vždy neobyčejně radostným a osvěžujícím občerstvením. A spokojil bych se i tím, kdyby »příliš zaměstnaní« měli své vlastní myšlenky jen ráno a večer, kdyby však potom hovořili s Pánem řečí vnitřního života, slovy lásky, a když by první myšlenka ráno a poslední večer byla malé tajemství !

Ostatně mohou se »prací přetížení« těšiti myšlenkou »Pane, Ty to víš!« A on to oprav-

du ví. A právě v ty dny, kdy jsme měli velmi mnoho práce, dává nám pak na večer do srdce takovou náplň lásky, že mimovolně cítíme: nezavinčné rozptýlení myšlenek nám neuškodilo, všecko nahradila Spasitelova láska k nám a naše k němu.

**KDO TO PROŽIL, TEN NEZAPOME-
NE.**

3. TĚŽCE ZKOUŠENA DUŠE zvolila si už dávno za své tajemství mocné slovo. Píše: »Ó, těchto blažených slov: PANE, TY TO VÍŠ! Kéž bych dovedla vyjádřiti, jaké bohatství útěchy, klidu a blaženosti obsahují tato slova! V těžkých chvílích utrpení nedovede mne nic jiného potěšiti, jen to jediné: »Pane, Ty to víš«. Těch několik slovíček udržuje duši ve spojení s milým Spasitelem v hořkých hodinách duševních trýzní — kdy se nelze vůbec modliti. — Je-li má duše při modlitbě hodně nepobožná a roztržita, říkám: »Pane, Ty víš! (jak bídny a slabý tvor jsem; pravda, že mi zase odpustíš?).« — Dopustím-li se nějaké chyby nebo hříchu, (což se, bohužel, stává často) — jdu k Pánu s týmiž slovy. A zdá se mi potom, jako by mi Spasitel přicházel vstříc s otevřenou náručí a jako by pravil ke mně s nevypsitelnou dobrotivostí a něhou: »Mé dítě, opět si upadlo, pojd! Vstaň, všecko je zase v pořádku.« Nemohu vůbec vypsati, jak dobrý je ke mně

Pán. Dostaví-li se strašlivý záchvat mého nervového utrpení (pohlavního rázu), které plní mou duši pocitem hlubokého neštěstí a vhání mi do očí proud hořkých slzí, volám vždy znova: »Pane, Ty víš, že tomu nechci; Ty víš, že celá má bytost je Ti zasvěcena jako oběť zápalná. Prosím, nepokládej mi těch hrozných hnutí za hřích!« — Při každém návalu opakuji vždy totéž: »Pane, Ty to víš, Ty mně rozumíš, Ty mne znáš.« — To je mé tajemství, má opora v nejrozmanitějších zkouškách, trápeních a pokušeních tohoto života. Doufám, že i v poslední hodině bude mi dopřáno spěchatí s týmiž slovy na rtech vstříc mém Pánu, po čemž tak nevýslovně toužím . . .«

Je viděti, že tato duše dozrává, že netoliko ona žije v toužebném očekávání, nýbrž že ani Spasitel nemůže se takřka dočkati, by mohl dáti svým miláčkům, čeho oko nevidělo . . .

MALÉ TAJEMSTVÍ NA RŮZNÝCH STUPNÍCH VNITŘNÍHO ŽIVOTA

NEJMLADŠÍ: Čteme-li, jak zcela mladé duše se snaží uposlechnouti vnitřního hlasu a blížiti se Božskému příteli dítek, zdá se nám, že jsme přeneseni mnoho let nazpět do svého čistého dětství. Je jisto: v těchto maličkých duších dřímá něco velkého, třeba jen probuditi je. Mnohé matky by se zaradovaly, kdyby věděly, jaké duše mají mezi svými dětmi. Pán si však nevolá jen dětí zbožných rodičů, kterým se dostalo náboženského ducha takřka do vínku. Často nejlepší mezi dětskými dušemi mívají matky ve víře vlažné nebo docela chladné. Vidíme, že Pán si volí své miláčky ze všech vrstev, i když ovšem nepřehlíží přirozených předpokladů.

Z následující zprávy je patrné, že malá pisatelka, ač jest teprve začátečnicí, přece již projevuje jistou zralost: »Naučila jsem se malému tajemství z příkladu dvanáctileté Anny⁷⁾. Myslela jsem na ně s počátku při ho-

7) Viz str. 84.

dinkách, před svatým přijímáním a po něm, při rozjímání (!), při večerní modlitbě, mnohdy též usínajíc; počet obětí byl nepatrný. Pevnou vůlí a příkladem malé Aničky zvyšoval se však počet obětí den po dni.« Vidíme, jak v této mladistvé duši se krásně pojí láska s obětí. A současně pozorujeme, jak mocně působí vliv dobrého příkladu, zejména, je-li nám blízký.

NIKDO TEDY NEBUDE V KURSE DISPENSOVAN OD OBĚTÍ A PŘEMAHÁNÍ. TOT JEDINÝ PLAT, JEJŽ POŽADUJI.

Jiná mladičká duše, příbuzná předešlé, píše: »Častěji za dne hovořívám se Spasitelem; daruji se mu zcela a sděluji s ním všechna utrpení a bolesti, jež snáším z lásky k jeho Srdci. Mým malým tajemstvím je myšlenka: »Čeho žádá ode mne Srdce Ježíšovo ?« Netěšili mne práce, je-li mi mlčení těžké, vzmáhali se v duši pokušení, když se zdá, že podlehnu v boji, představím si rychle svého Spasitele a táži se: »Čeho žádá ode mne Srdce Ježíšovo ? Jak by jednal Spasitel na mém místě ?« A v mé duši vyvstává myšlenka, jakoby napovězená vnitřním hlasem: »Jen nesvoliti! Nikdy! Musím vše přebojovati. Bůh mi pomůže! Nechci se jen modliti malé tajemství, chci přemáhati své chyby, malé i velké, a tak se stávati Pánu vždy podobnější.«

Jak roztomile zní tato zpráva! Opět krásná harmonie mezi láskou, obětí a přemáháním. A ten vysoký vzlet myšlenek!

Hluboké porozumění dokazuje následující 17letá dívka:

»Když jsem se naučila malému tajemství, poznala jsem, že tyto milé myšlenky jsou dýcháním duše, že duše potřebuje vzduchu jako plíce. S počátku dělo se toto dýchání pomalu a namáhavě, byloť spojeno s mnohými těžkými obětmi. Ale dařilo se mi lépe a lépe. S malým tajemstvím je všecko lehčí. — Je mi nyní zrovna osvěžením, smím-li myslet na to, co je mně nejdražší.«

Podobné překvapující pochopení jeví se u jiné duše téhož věku. Píše:

»Malým tajemstvím začal můj vnitřní život. Pomalu se přibližovala má duše Pánu. Zprvu jsem si umínila, vzpomenouti na své tajemství jednou za hodinu. Týden po týdnu vzrůstal počet těchto vzpomínek. Stanovila jsem si vždy určité číslo, ale to nevedlo k žádoucímu výsledku. Poznala jsem brzy, že jdu nepravou cestou: »NEBOŤ NIKOLI NUCENÉ, ALE SVOBODNÉ DÝCHANÍ DUŠE VEDE K POKROKU. Napadl mi zvláštní recept. (Věřím, že mi jej napověděla Matka Boží.) Umínila jsem si totiž v poslední době, že budu svou medailku nositi veřejně. Kdykoli se mi při práci zableskne, zdá se mi,

jako by sama Matka Boží obracela mé myšlenky k Pánu. Oběti připadají mi od té doby mnohem lehčími.«

(O tajemství Mariině podle blah. Grignona z Montfortu později.)

POKROČILÍ: Tito se vyznačují především velikou touhou, jež má trvalý význam pro jejich vnitřní život. Uvádím několik výroků těchto mladých duší:

»Pokrok v duchovním životě leží mi velmi na srdci.« — Pro mnohé jest a, bohudíky, zůstává stále nejdůležitější věcí. — »Četl bych rád s opravdovou žízni po spáse, jako to činí druzí.« — »Mé tajemství leží mi velmi na srdci. Bohužel jsem ještě velmi nestálá. Jeden den se mi podaří vzbuditi je hodně často, někdy na ně zapomínám úplně.« — »Dýchám-li z hluboka, jest mi lehčeji u srdce a mohu přemoci mnohé pokušení.«

Kdo ví, co už přebojovala tato duše, ocení náležitě takový výsledek.

Zvláštní hloubku prozrazují tyto poznámky:

»S počátku nedařilo se mi cvičení malého tajemství; ale pozvolna stoupal počet mých úkonů vždy více. Zvláště jsem chápala své tajemství: »Ježíši, miluji Tě!«, když jsem se octla na místě, kam patřil někdo, jdoucí více do hloubky. A moje duše žíznila víc a více po lásce a mohla volati vždy vroucněji: »Dej mi lásky boly v drahé dědictví!« Můj čas»

pis* byl mocnou vzpruhou pro duchovní život.

Uskutečňuji své tajemství obětmi a tím, že se snažím konati ve svém okolí služby anděla strážného.«

»Pokládám za zvláštní pozornost Spasitelovu, že mne seznámil s malým tajemstvím. Zprvu to nešlo rozhodně hladce. Později se však cítila má duše tím šťastnější, čím častěji na ně myslela. Kdykoli pronáším malé tajemství, je mi, jako by Pán rozněcoval mé srdce novým žárem. Tímto cvičením odvykla jsem mnohým chybám, neboť jsem si myslela: »Chci-li milovati Spasitele, nesmím činiti to neb ono.« Kdysi jsem zaslechla krásná slova: »Jak neměl bych Tě milovat, jenž zemřels pro mne na kříži?« To mne nadchlo, abych dokazovala Pánu svou lásku slovem i skutkem.«

Ach, kdo dovede rozdmýchatí oheň ve svatyni mladistvé duše! — Jistý duchovní správce mi píše:

»Důstojný pane! Vypravoval jsem o malém tajemství dětem ve škole a v každé hodině jsem k němu znova nabádal. Ó, jak zářily oči mnohým dětem, když jsem jim líčil tajemství lásky! — A nesmlčím Vám ani, že MALÉ

* Totiž „Der Rosenhain“, v němž bylo toto dílo „Ve škole Spasitelově“ postupně otiskováno.

TAJEMSTVÍ ZMĚNILO I MŮJ KNĚŽSKÝ ŽIVOT.«

O hloubku snažila se též jiná »přešfastná« duše, jež od října učinila obrovský pokrok a touží usilovně, aby se jí »tajemství« stalo základním kamenem duchovního života. Ke slovům: »Srdce Ježíšovo, důvěřuji v Tebe!« připojila jako své tajemství: »Prosím, spal mne ve výhni svého Božského Srdce!« — »Jenom neumdlévati!« — volá jiná duše. — »Nechci pokulhávati v duchovním životě. I v noci, když se probudím, mám své tajemství před očima. — Při zábavě zapomínám chvílemi na ně; NAJEDNOU CÍTÍM, JAKO BY MNE NĚJAKÁ MAGNETICKÁ SÍLA PUDILA, vzbuditi malé tajemství.«

Jak pestrá rozmanitost myšlenek! A tato rozmanitost není dosud vyčerpána. Nemohl bych skončiti tohoto pojednání, aniž bych své čtenáře seznámil s duší, jež čerpala své tajemství z oněch hloubek, které tak působí na jemnocitné duše: z hlubin »UKŘIŽOVÁNÉ LASKY«. — »Již v útlém mládí byl trpící Ježíš první pohnutkou mé nejvroucnější lásky. Kolik soucitných slzí jsem prolila již ve svém 7.—8. roce při pohledu na obrazy umučení Ježíšova! Byla jsem od přirozenosti tišné povahy, a proto jsem se často v myšlenkách zabývala Spasitelem, což bych mohla nazvati počátkem svého malého tajemství. V

mém dvanáctém roce rozněcovalo mne k lásce zvláště dvanácté zastavení křížové cesty. »Cely jeho zjev je pln lásky; hlava skloněna, by tě políbila, ruce rozpjaty, aby tě objaly, Srdce otevřeno, aby tě uzavřelo v Sebe. Ó, jaká láska!« Tato slova zněla mi často a často v duši a já jsem milovala Ježíše, ale dosud ne láskou vytrvalou. Když mi bylo dopřáno přijímati častěji svaté svátosti, má láska se prohlubovala. Potom jsem musila také do obchodu, a tu mne naučila nouze modlití se. Je tvrdé býti mezi lidmi jiného smýšlení. Osvěžením byla mi modlitba cestou, tam i zpět. Vyhnula jsem se obyčejně nepozorovaně svým družkám z obchodu, abych nerušila své vnitřní samoty, své krásné sebranosti. Jistá zbožná duše naučila mne milovati Ježíše slovy: »Kolik hvězd na nebi — — — tolikrát buď pozdravena nejsvětější Svátost.« Tuto myšlenku opakovala jsem na jaře, kdy listí rašilo, kdy tráva pučela, kdy Isara hučela, v létě, když klasy zrály, a na podzim, když listí se stromů padalo. Vždy znova zaznívalo mi v duši: »Tolikrát budiž pozdravena Nejsvětější Svátost!«

Při různých pracích nebo když jsem potřebovala pomoci svého Spasitele, uklidnila mne a jistotou naplnila slova: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, požehnej mi!« — Malé tajemství nebylo tedy cizí mé duši a mému srdci.

Než nyní jsem teprve jako na jiném světě. Dříve mně předhazovali přepjatost a to dusilo plamen mé horlivosti — byla jsem osamocena. TEĎ MÁM VŠAK VOLNOU CESTU. DUŠE MA, DÝCHEJ ZHLUBOKA: NEBOŤ NYNÍ JSI NALEZLA SVÉHO SPASITELE A MŮŽEŠ JEJ MILOVATI BEZ MEZÍ, PODLE PŘÁNÍ SVÉHO SRDCE! Zapisovati, počítati, značiti — to nemohu. Mé srdce je přeplněno. Avšak místo čísel dostačí jistě svaté příslibení milovati ho. Všecko značení nemá přece jiného účelu než naučiti nás vytrvalé lásce.

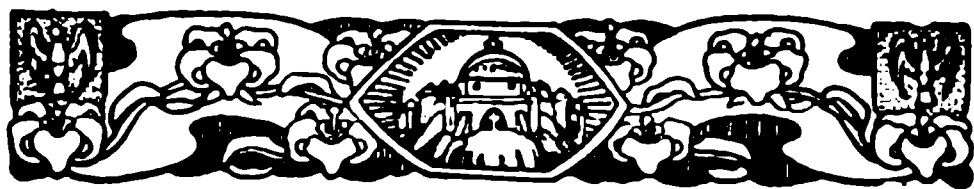
Smím říci, že můj život je neustálým hledáním a rozjímáním.

Všecka ta četná pokušení, všecko, co vidím a slyším, nutí mne k posouzení, k určitému stanovisku. Tak se vracím vždycky zase s radostí ke svému »svatému Bohu«. Když se modlím, jsem si vědoma, že i já mám býti svatá. Uprostřed četných starostí žiji přece docela klidně. Mezi dětmi tohoto světa chtěla bych býti dítětem Božím.

»PANE, DO TVÝCH RUKOU KLADU VŠECKO — POČÁTEK I KONEC!«

Z toho vidíme, že se tu již chystá přechod k velkému tajemství.

STOJÍME NA MOSTĚ A JSME OKOUZLENÍ NÁDHERNOU VYHLÍDKOU.

MALÉ TAJEMSTVÍ SE MĚNÍ VE VELKÉ

Duše, které se až dosud věrně cvičily v malém tajemství, zakusily jistě časem velké blaženosti a radosti srdce. Nelze popřít, že u většiny účastníků kursu nastala jistá přeměna. Mnohým vzešlo světlo a pocítili větší radost, než mívali dříve z nejkrásnějšího daru. Proč ?

Duše se probudila, dýchá, žije. Nevěděl jsme, že může býti cos takového. Nyní nám svítá poznání, že tímto duchovním žitím a dýcháním duše teprve začínáme býti křesťany a učedníky Ježíše Krista. Stojíme tedy teprve na počátku. A již tolik nádhery! Jak bude dále ? Ano, Pane, v našich srdcích i v našich rukou hoří očekávání — jak bude dále ?

Počínáme rozuměti slovu Páně, jež jsme často slyšali: »První a největší přikázání v zákoně jest: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce, ze vší mysli, ze vší síly.« Chápeme je poněkud a celé hodiny mohli by

chom o nich přemýšleti. Zdá se nám, že jsme dosud Boha skutečně nemilovali z hloubi srdce.

Co jsme dříve považovali za nemožné, stalo se možným: Naše tajemství přicházelo nám na mysl — k velké naší radosti — při nejrůznějších příležitostech. Měli jsme nějakou radost, pozorující na př. na osamělé procházce krásy přírodní nebo prohlížejíce krásný kostel, nádherné umělecké dílo, a malé tajemství stupňovalo naši radost. Byli jsme zarmoucení, a malé tajemství nás potěšilo a zaplašilo smutek. Bylo-li nutno přinést obět, což bylo často obtížné, pak nám ji osladilo naše tajemství. Jestliže jsme v samotě mysleli na to, co se líbilo Pánu, pocítili jsme v srdci nevýslovnou blaženost.

Želeli jsme jen toho, že počet tajemství nerostl podle našeho přání. Stali se snad z některých účastníků kursu »čísličkáři«?

Řeknu divnou věc. Zdá se, že si odporuji, a přece ne: Veliká čísla nejsou nic, jestliže duše pokračuje; čísla se musejí zmenšovati, ale mají býti čím dále obsažnější, hlubší.

PŘÍKLADY:

1. Sestra Benigna — rovněž účastnice kursu — vstoupila do klášterního kůru. Nepouští s myslí svého malého tajemství. Chtěla by takřka vyssát smysl každého jeho slova. Však jediné slovo »Ježíš« ji uchvacuje...

není schopna opakovati několikrát po sobě malé tajemství; mnohdy je po celou čtvrt-hodinu ponořena v jednu hlubokou myšlenku — to působí moc lásky.

Z malého tajemství sestry Benigny stalo se VELIKÉ.

Svatá Gertruda stojí v zahradě před keřem bílých růží. — I svatí mají své tajemství duchovního života. Svěťice na ně právě myslí. A je uchváćena pohledem na bílé růže. Malé tajemství stalo se velkým tajemstvím lásky. Obyčejný dech změnil se v hluboké vydechování. Svěťice se nemůže ani odtrhnouti od oněch skvostných bílých růží, poněvadž objevuje vždy nové krásy — však ne na růžích, nýbrž na Velebnosti Boží, k níž přirovnává tyto květy. »Jak krásné, můj Spasiteli, ale Tvůj šat bude kdysi mnohem, mnohem krásnější.« »Jak nádherný to karafiát! Ale Tvé oko, Spasiteli, bude nám jednou zářiti mnohem nádherněji.« Tak nevychází svěťice z údivu a plesání. — To vše jí vnuká láska. Z malých počátků vzniklo velké TAJEMSTVÍ SVATÉ GERTRUDY.

Mnozí se již snažili o něco podobného. Jiště venkovská dívka musila často do pole. Chodila nejraději sama, neboť ji blažilo, býti samotna se svým tajemstvím. Chvillemi ustává v práci a pokleká na poli, protože cítí mocně přítomnost Boží vlivem malého tajem-

ství, jež se stalo velikým. Bedlivějším oku neušlo světlo, vyzařující z celé její bytosti. — Nečteme něco podobného o svaté Notburze?

Po ulici kráčí řeholník. Nevšmá si vůbec pouličního shonu. Jde zástupem, dívá se, a nevidí, poslouchá, a neslyší — myslí na něco, co je všem mimojdoucím docela cizí — na své malé tajemství. Je jím úplně zaujat. V tak rozptylujícím okolí je zcela uchvácen svou nejmilejší myšlenkou, jež mu otevírá nové světy, krásnější a tisíckrát skvostnější než všechna nádhera ulic — jeho malé tajemství stalo se velikým. Okolí ho nedojímá, nerozhřívá — »jeho obcování je v nebesích.« Na zevnějšku neviděti nic zvláštního, jeho duch však prodlévá u statků nepomíjejících. Jak je to přece jedinečně krásné!

Služebná dívka pracuje v kuchyni. Je plno práce, je třeba na všechno dávat pozor, mnoho přemýšleti. Některá práce dovolí jí však přece oddati se vlastním myšlenkám. Potom jásá její duše. Právě čistí zeleninu, což je práce lehká a mechanická. Jako pružné pero, zbavené závaží, letí její duch bez námahy, jakoby sám od sebe k tomu, nač myslila již ráno při probuzení, k nejmilejšímu tajemství její duše. Spojuje s tím celé rozjímání. Její malé tajemství stalo se velikým. Může zapsat na svůj kontrolní lístek jen malý počet

povzdechů, ale platí za 200 obyčejných, neboť neprýští z malé, nýbrž z velké lásky.

Musíme se tedy snažiti, aby naše malé tajemství získalo na hloubce, délce, šířce a rozpjatí, aby se stalo velkým tajemstvím.

TÍM POČÍNÁ PROHLUBOVÁNÍ DUŠCHOVNÍHO ŽIVOTA.

2. JE PŘEPJATOSTÍ MILOVATI SPASITELE HLUBOKOU LÁSKOU ?

Další zpráva je povzbuzující a tím cennější, jelikož množství mladých duší žije za našich dnů v podobných poměrech.

»S počátku byla má cvičba v malém tajemství ubohá a suchá. Zdálo se mi téměř hádankou, jak bych mohla při své práci a svých zábavách mysliti ještě na Ježíše. Brzy mi však přispěl Spasitel sám ku pomoci. Uvedl mne do poměrů, jež mne donutily myslet na něho, chtěla-li jsem mu zůstatí věrna.

Byla jsem v kanceláři mezi samými světskými lidmi, kteří se mi často posmívali pro mou »zaostalost«. To jim však nestačilo. I do mého srdce chtěli zasaditi símě nevěry a horlivě se snažili získati mne pro své náhledy. Neměla jsem jiného útočiště kromě Ježíše — on mi vždycky pomohl. Poznávala jsem znenáhla, že Ježíš je mou jedinou oporou a že smím věnovati svou lásku jedině jemu. Dříve jsem myslila ve volných chvílích na ty, které jsem milovala, nyní jsem myslila často na

Ježíše, svého jediného, věrného přítele. Ještě jsem si nezvolila nějaké určité modlitbičky. Nejčastěji jsem říkala pouze: »Ježíši,« nebo »Ježíši, pomoz mi,« nebo »Ježíši, chtěla bych Tě milovati.« — Avšak již těchto několik slov působilo mocně. Mohla jsem býti doma veselejší a dovedla jsem skrýti nechut k některým osobám ve své blízkosti; činila jsem to z lásky k Ježíši.

Když se mi dostala do rukou knížka o životě Kláry Boscherové, určila jsem si své tajemství: »Pane, jehož nosím v hloubi srdce, buď vždy se mnou!« To mi zpřístupnilo mnoho obět, zvláště mou suchopárnou práci v povolání, jakož i práce v domácnosti. Zcela jistě uchránilo mne malé tajemství mnohých hříchů. (Bylo mi v té době mnoho bojovati proti pochybnostem ve víře a proti přirozené lásce k lidem.)

Najednou počala má horlivost ochabovati. Často mi říkali, zvláště v kanceláři, že jsem přepjatá, blouznivá a v plnění svých náboženských povinností přemrštěná.* Já však chtěla býti dívkou prostou, vnějšku i chování nenápadného. Vzdala jsem se tedy všech vysokých plánů — mělať jsem dříve na mysli

* Obyčejný trik ďábla a světa. Jako by mohlo býti přeludem a přepjatostí „milovati Boha ze vši mysli, mluvit s ním uvnitř a býti jako dítě!“ Jen nedbatí takových řečí! Tu rozhoduje vnitřní klid a blaženost duše.

i vstup do řehole. — Když jsem se potom v kostele modlila jak obyčejně: »Pane, vezmi si mé srdce, chtěla bych Ti je zcela odevzdati,« zdálo se mi, že slyším odpověď Ježíšovu: »Chceš je přece darovati lidem! Nechci rozděleného srdce.« A to mne učinilo velmi nešťastnou.

Náhle se vše změnilo. Když jsem začala cvičiti malé tajemství, poznala jsem jasně, že, co jsem až dosud konala, nebylo přepjatostí, nýbrž mluvou vnitřního života. Spadl mi těžký balvan se srdce a **BYLA JSEM NEVYSLOVNĚ ŠTASTNÁ !**

Opět jsem si umínila, vynaložiti všecku sílu, abych působila radost svému Spasiteli. — Věděla jsem nyní, že jdu správnou cestou, a mlčky, často i s úsměvem jsem snášela předhůzky o přepjatosti a náboženské blouznivosti. Svědectví mého srdce bylo neklamné; neboť v něm byl klid a hluboká blaženost. — Klečím-li před svatostánkem, modlívám se kromě svého tajemství ještě: »Ježíši, dovol, abych žila jediné Tvým svatým zájmům a Tebe zvelebovala!«

Již po několik týdnů pocífuji velikou touhu darovati Spasiteli duše, obětovati se zcela pro duše.«

Kdo by uvěřil, že tato dívka má sotva 17 let? A jak už je vnitřně zralá!

3. OHNIVA DUŠE.

Mé heslo: »I při nejlepší metodě, pořádku a systému rozhoduje přece jen láska, nikoli nucení« — jest odůvodněno tímto výrazným příkladem:

»Nevěděla jsem nic o malém tajemství. Nebylo nikoho, kdo by mi o něm pověděl. A přece jsem se v něm cvičila již dlouho před tím, než jsem o něm uslyšela v kurse. Spasitel sám mne tomu naučil. — Od oné chvíle, v níž mne to tak mocně táhlo ke svatostánku, prosívala jsem Spasitele se vši vroucností jen o jediné: o hlubokou lásku k němu. — A když se přiblížila rozhodující hodina v mém životě, kdy klečíc u nohou Páně, opakovala jsem jen jedinou prosbu, »abych se mu mohla zcela zasvětití,« ukázal mi svůj kříž a svou korunu, právě to odznaky jeho nevěsty.

Hleděl na mne, jako by se tázal, jsem-li dosti silna nésti je životem. Nalezla jsem jedinou odpověď, která rozpálila celou mou bytost, nechávajíc stranou všecko rozvažování: »Můj Ježíši, miluji Tě!« A tato slova nikdy nepřestala zníti v mém srdci. — Neznala jsem oné sebekontroly, jak jsem se o ní dočetla potom v kurse — nemohla jsem se s ní nikdy sprátnouti, připadala mi jako nucení. Vždyť jsem se musila oddati tomuto hlasu se vši vášnivostí svého temperamentu. Pod polibky

Spasitele růže za růží (symboly velké lásky) se rozvíjela v mém srdci, jež se stalo jeho stánkem. Musil si je přece sám vyzdobiti — bylať jsem tak chuda. I vložil do něho horoucí touhu po větší lásce! A to pozvedalo mou duši ve všech zápasech a útrapách, jež mne neminuly, i stalo se mým velkým tajemstvím: »Více lásky.«

Mnohé bouře hrozily zničiti to, co bylo velikou záležitostí mé duše, jednoho však nedocílily, umlčeti ve mně mé malé tajemství: »Ježíši, miluji Tě!« A nic nedovedlo, uhasiti jiskérky, jež musí jednou strávití mé srdce, až vzroste a zesílí ve mně MĚ VELKÉ TAJEMSTVÍ: »VÍCE LASKY!«

VELIKÉ TAJEMSTVÍ A JEHO PŮSOBENÍ V DUŠÍCH

K velikému tajemství dospějeme teprve po letech věrného cvičení malého tajemství, jestli jsme ovšem již delší dobu nepěstovali duchovního života. Projevem velikého tajemství je hlavně modlitba klidu, ona vysoká modlitba, při níž člověk spíše mlčí, ačkoliv je zvláště hluboce uchvácen. Mnohé duše vyslovují obavy: »Nemohu se více modliti, nic nesvedu, a pomáhám-li si modlitební knihou, teprve to nejde.« Proč? V těchto duších jaksi Spasitel sám počíná se modliti. A taková modlitba je nezapomenutelně krásná. Při ní stačí duši oddati se pouze působení Božímu a naslouchati. Tato modlitba, byť se vyskytovala pouze tu a tam, blíží se stále více modlitbě andělů. Tento stav se neklamně prozrazuje stržením na Boha již při myšlence na Ježíše, Boha, Spasitele, Lásku a t. d., a pak čtvrt i půl hodiny není duše schopna jiného myšlení kromě tohoto myšlení veliké lásky. Je to stav MILOVÁNÍ a při velikém tajem-

ství láska nemá více slov, mlčí, zatím co v nitru pracuje sám Pán. Vnější člověk je ve stavu vznešené modlitby. A dejme pozor: nemodlí se tu nálada, rozcitlivělost, nýbrž omlouštění tohoto způsobu dává Bůh zpravidla po veliké věrnosti a velikých obětech. Kromě toho v tomto stavu stržení na Boha povstává obyčejně touha po utrpení, obětech, odlučování, oddání se, odříkání, po případě heroická rozhodnutí, touha, jež svým stupněm lásky není daleka mučednictví.

Takové události v duchovním životě utkví nadlouho v duši, neboť jimi procházejí mohutné proudy milostí a nejčastěji jsou jako veliký kus nebe.

VARUJI VŠAK PŘED SEBEKLAMEM !
KDO JE JEŠTĚ ZŘEJMĚ VAŠNIVÝ a v pokoře, lásce blíženské a v pozornostech ke Spasiteli dosud málo jemnocitný, **NEZAČÍNEJ S VELKÝM TAJEMSTVÍM !** Nežádejme také od svého duchovního vůdce nějakého rozhodnutí, leč v případě, že by naši duši dobře znal, ale setrvejme u svých dřívějších cvičení, až nás vnitřní hlas vybídne ke změně. **AŽ SI MŮŽEME ŘÍCI: »LÁSKA KE SPASITELI MNE ŽIVELNĚ PRONIKÁ, K VŮLI NĚMU OBĚTUJI VŠECHNO, MOCNĚ MNE PUDÍ A DOCELA STRHUJE, TRVALE STRHUJE POTŘEBA MYSLITI NA SPASITELE A PŮSOBITI MU RA**

DOŠŤ«, POTOM teprve smíme se odvážit na veliké tajemství a odložit všechny ostatní pomůcky jako nepotřebné.

VELIKÁ LASKA OVLADA POTOM VŠECKO.

Při velikém tajemství není titěrného hračkářství, nýbrž všecko je velkorysé. Půda duše je proměnná a připravena pro pěstění ušlechtilých kultur. Při velikém tajemství je duše zcela zanícena velkou, silnou, svatou, vše převyšující láskou. Proto možno zanechat čísel, značení a záznamů. Práce nitra může býti nanejvýš zachycena krátkými poznámkami v deníku. Avšak i toho lze postrádati, protože duše nepotřebuje více těchto pomůcek. Je opravdu **STRŽENA VELIKOU LASKOU**, nemůže žít, aniž by nemyslela na Spasitele. On se jí stal životem.

Není potřebí značek »—« a »+«^{*}; nepatrné chyby, jež se tu a tam objeví, pronásleduje Spasitel sám neúprosnou přísností. Chce mít svého miláčka zcela krásného. Takové chyby, spíše neúmyslné, jsou ihned nápadné, duše jich lituje, hned je smiřuje a obyčejně hned je ničí žhavou láskou. Proto netřeba více záznamů o vášních, neboť výheň lásky je stravuje a spaluje. Zbývá jen jedna vášeň, jediná, svatá vášeň: **MILOVATI PANA JE-**

* Viz dodatek.

ŠTĚ VÍCE. Jedno partikulare, chceme-li tak říci, může být ještě velmi užitečné: partikulare o pozornosti dovnitř, poněvadž tak povstávají dějiny duše. (O tom v pozdějším kurse).

Toto a nic jiného jsou záznamy svaté Terzie Ježíškovy, dějiny lásky a nápady lásky.

Slova učí, příklady strhují. Uvedu tedy příklady ze života lidí různého věku. I mladé duše do dvaceti let mohou dospět již tak daleko, ovšem jen zřídka (z 10.000 jedna).

Pozorujme tu zvláštní jemnou mluvu, ten vznešený, myšlenkový svět.

DÍVKA JAKO ANEŽKA (18tiletá)

»Božskému Spasiteli se zalíbilo poučiti mne o malém tajemství prostřednictvím duší, Boha milujících. Veliký byl jeho vliv na mou duši, prahnoucí po lásce; mohla jsem v tomto tajemství lásku přijímati i dávat. S počátku bylo těžko myslet na ně častěji a uskutečňovati je malými oběťmi. Milostí Boží zvítězila jsem však přece. — Příklad malé Anny⁸⁾ povzbudil mne k horlivosti, takže se mně podařilo zvýšiti počet cvičení malého tajemství a s počtem vzrůstal také jeho účinek;

8) Viz str. 84.

rozuměla jsem vždy lépe slovům: »Můj Ježíši, miluji Tě!«

Působením malého tajemství vnikala láska Spasitelova hluboko, ano, hluboko do mého nirta. Věrným cvičením se v něm činila jsem pokroky v duchovním životě. Byly to právě výdechy duše, jež mi pomáhaly k vítězství v boji se hříchem.

Nyní se změnilo malé tajemství nekonečné lásky ve veliké. Je neustávající modlitbou a láskou ve věčné Láscel«

ANO, »NEUSTÁVAJÍCÍ MODLITBOU A LÁSKOU VE VĚČNÉ LASCEL«

PERLA MLÁDÍ

Pro mne nebylo velikým uměním přiučiti se malému tajemství, chovalať má duše již dlouho tiché přání: milovati Ježíše svým vlastním způsobem. Proto se mi zalíbila ihned myšlenka o malém tajemství. Provedení nezdálo se mi těžké. Cítila jsem se puzena působiti Ježíši radost zvláště v době, kdy bývá tolik urážen. Však s počátku jsem přece zapomínala na tuto milou myšlenku. Ale po nějaké době přicházela sama od sebe, takže jsme se brzy spřátelily. »Sama od sebe,« dím; neboť dobrý Spasitel rozplamenil v mém srdci svou svatou lásku. — I nemohla jsem jinak, než dáti lásku za lásku.

Při prvních cvičeních v malém tajemství zakusila jsem mnoho duševních radostí. Jimi uchváčena, přenesla se má duše přes mnohé těžkosti, ani nevědouc jak. Brzy se dostavily dni zkoušky, kdy mi bylo cvičení malého tajemství těžké. Musilo býti vybojováno.* Při dobré vůli stává se nejtvrdší boj lehkým. S veškerým napětím vůle snažila se má duše přehlížeti všecko pozemské a myslet co nejvíce na své malé tajemství. Bylo to těžké, ale s pomocí Boží podařilo se pozvolna, dík mnohým, mnohým modlitbám.

Malé tajemství stalo se mi v krátkém čase tak milým, že jsem nemohla na ně nemyslet. První myšlenka ráno a poslední večer byla: »Můj Ježíši, miluji Tě!« Tato milá modlitbička tanula mi na mysli při všech pracích i ve chvílích zotavení a odpočinku. — Cítila jsem se tak šťastna a spokojena a nikdo netušil, co se děje v mém nitru. Nikdo nevěděl o mém tajemství.

Tak jsem si zvykla nořiti se do něho vždy hlouběji a hlouběji a čerpati z něho sílu v každé těžkosti a v každém utrpení; neboť bez oběti není lásky.

Nedovedu však vylíčiti, jakou blažeností a jakým mírem oplývala má duše.

* Srovnej „Krise vnitřního života“ (2. díl).

ŠTASTNY ONY DUŠE, JEŽ TO DOVEDOU POCHOPITI !

Malé tajemství stalo se již dávno velikým a nedovedu si představití svého života bez tohoto dýchání duše. Jak krásné to bude jednou, až budeme moci říci před trůnem Božím: »PANE! TOBĚ NALEŽEL KAŽDÝ MŮJ VZDECH A KAŽDÝ ŮDER MÉHO SRDCE !«

Takové čtení povzbuzuje nás jako rozjímání, téměř bych řekl, jako radostné poselství z jiného světa. Ano, skutečně, ze světa dítek Božích, zneuznávaného sice a pohrdaného, ale plného uchvacujících krás. Možno jej naléztí toliko v naší katolické církvi. — Poslyšme dále:

UČEDNICE SV. GRÁLU

Ve svém duchovním životě snažím se, pokud možno, o největší prostotu a jednoduchost, majíc ve všem, co konám, před očima jediný, veliký cíl: svého Spasitele. — Všecku svou snahu o povznesení sebe i jiných obětuji Pánu, a proto volám častěji za dne: »Každé žilobití, Pane, pro Tebe — nejmilejší Spasiteli, žehnej mně!« — Za partikulare jsem si zvolila věrnost v maličkostech. Mým životním úkolem budiž: všechno, i to nejnepatrnější, konati, pokud možno, co nejvěrněji,

abych tak zvelebovala Pána ve všech věcech. Budu si činiti záznamy o každém dni, jak jsem jej prožila, i o zvláštních pozornostech, jichž se mi dostalo od Spasitele. Poslední dobou se mně zdá, že nemohu s místa. Čím více chci cvičiti věrnost v malém, tím obtížnější stává se práce a tím nespokojenější jsem sama se sebou. Mnohdy bych plakala, také jsem to již udělala, protože nemohu ničeho docílit a připadám si jako neužitečný, nevděčný tvor. Leč tato malomyslnost netrvá nikdy dlouho. Brzy začínám znova se svatou horlivostí. Pohlédnu-li potom zkoumavým zrakem do svého nitra, vidím, že základem všech mých myšlenek je přece vždycky Pán.

Moje modlitba je zvláštní. Nevím, jak bych to měla vyjádřit. Nedovedu rozjímati jako dříve. Celé hodiny mne zaměstnává třeba jen jediná myšlenka. Před svatým přijímáním a po něm poutají mou duši slova: »Ježíši, Ty ve mně a já v Tobě« — takže se v nich úplně ztrácím. Připadá mi tento druh modlitby jako odpočinek v Pánu. — Jsem myšlenkami u Ježíše, nevím však, co se vlastně modlím. Vzala jsem již modlitební knihu ku pomoci, nemohu však s místa. HNED SE ZASE ZTRÁCÍM V JEDINÉ MYŠLENCE: »JEŽÍŠ«. (To je právě to zvláštní a krásné při vyšší modlitbě).

Po svatém přijímání bývám teď většinou

vypráhlá. Necítím nic takového jako dříve, ale jsem šťastna myšlenkou: »Pán tomu chce.«

Časté a velké pozornosti Spasitelovy zjeví mi, že mne miluje, ačkoliv nejsem hodna jeho lásky.

»Ó, KÉŽ BYCH JEN SMĚLA HODNĚ OSLAVOVATI SVÉHO SPASITELE!« — —

Jak krásné! Jak hluboké! Jak dojemné! Srdce v nás hořelo při čtení jako kdysi v učednících Emauzských, cítili jsme žár v srdcích i v rukou. Překonání tímto dojmem, děkujeme Spasiteli, že jsou v nynějších zlých dobách ještě tak krásné duše, a prosíme vřele o podobnou hloubku: **»SPASITELI MŮJ, UČIŇ DUŠI MOU HLUBOKOU!« —** Celá naše bytost se zapálila ohněm, pojednou z ní tryskají plamenná slova:

»PANE, CHTĚL BYCH TĚ TĚŽ OSLAVOVATI!«

Nasloucháme této mluvě hluboce dojati. Jako bychom zaslechli zvěst z ráje! — Víím, že mnozí čtou tato slova desetkrát, nemohouce plně vyčerpati jejich obsahu. Nebylo-li to rovněž hluboké rozjímání, jež vnitřně osvětluje, zahřívá a pobádá nás naučiti se tomuto vnitřnímu životu za každou cenu?

K těmto dojmavým myšlenkám připojujeme modlitbu, kterou se modlí všichni pokročilejší účastníci kursu, i ti, kteří cvičí ve

liké tajemství. Modlívali se jí každého rána
zpaměti, klečíce, a to pomalu, vroucně a zbož-
ně. I my poklekněme a modleme se jí po prvé
s celou vroucností svého srdce:

»Ó Bože můj, Ty's mi tak blízko, Ty's u
mne, Ty ráčíš bydleti ve mně, ubohém tvorů.
Hle, vzdávám se Ti s celou svou bytostí a
s Tebou se spojuji. — Prosím, pusť mne blíže
k sobě, na Tvé svaté Srdce!

Dej mi milost žíti bez úhony, v pokoře, ve
skrytosti před světem, v čistotě andělů, v an-
dělské péči o jiné! Prosím, rozmnož ve mně
milost trpělivosti, lásky a radostnosti v obě-
tování, ať smím Tě milovati stále více —
Tebe, své jediné, nejvyšší dobro! MILUJI
TĚ, JEŽÍŠI MŮJ! Své tajemství chci opako-
vati každým dechem na důkaz své ustavičné
lásky a oddanosti. Amen.«

Poukazují ještě na krásnou báseň Erika
Przywara S. J., která se hodí za »svorník«
této stati jako žádná jiná:

NOVÝ ŽIVOT

TEĎ MŮJ JSI, MŮJ! — Já, poutník, v tichém
blahu
svou hlavu kladu na hrud' Tvou a v dál
zřím bez úzkosti na svou příští dráhu.
Co urval svět, co bol mi tvrdě vzal,
to Ty mi nahradíš,

to Ty mi nahradíš
dobrotou svojí.

TEĎ MŮJ JSI, MŮJ! Já ruce spínám obě,
bych modlitbou dík povinný Ti vzdal,
a oči přivírám ponořen v Tobě.

Mír svatý hostem duše mé se stal
a šeptá v moje sny

a šeptá v moje sny
o lásce Tvojí.

TEĎ MŮJ JSI, MŮJ! Ó, moje bytost celá
kéž rozplyne se v Božské lásce Tvé,
kéž čte má duše, štěstím rozechvělá,
v Tvém oku věčné zmrtvýchvstání své
na pout svou dalekou,

na pout svou dalekou
v tom širém světě.

TEĎ MŮJ JSI, MŮJ! V tuň bezdnou Srdce
svého

mé srdce ponoř v žití zápasech,
ať ze spánku již vzbudí předlouhého
mých poupat květy Tvého jara dech,
ať v Tobě uzrají

a jednou vydají
plod v Božím létě!

Za všechny duše, které vystoupily výše tě-
mito úvahami a věrným cvičením krásného
malého tajemství, děkuji Božskému Spasiteli
modlitbou Angela Silesia, modlitbou, která se
mně samému v nejkrásnějších a nejdojemněj-

ších okamžicích vnitřního života stala jása-
vým tajemstvím:

Můj přijmi dík, ó Slunce pravé,
že ozářilo's cestu mou!

Můj přijmi dík, ó Blaho smavé,
jež daříš plesem, svobodou!

Ó, prosviť duši, tělo mé
tvé světlo nebeské !

DODATEK

PRO MLADISTVÉ DUŠE A TY, KTEŘÍ CHTĚJÍ POSÍLITI SVOU VŮLI

Několik pokynů pro mladistvé duše a pro ty, kteří by rádi zocelili svou vůli kontrolou svých činů. Především PŘÍKLAD PRO MLADISTVÉ:

Dvanáctiletá Anna zvolila za své tajemství myšlenku: »Ježíši, mám Tě ráda!« Povím vám, jak to dělá:

Ráno při probuzení je její první myšlenkou: »Ježíši, mám Tě ráda!« Nepohybuje při tom rty, nýbrž myslí na to s radostí ve svém mladém srdci. Ale netoliko jednou. Ó, ne, než se oblékne, řekne své tajemství deset i dvacetkrát. Myslí na ně stále při umývání a úpravě svého zevnějšku, při ranní modlitbě, při snídani, cestou do kostela a do školy. Kolikrát, myslíte, že vzbudí Anna tento úkon lásky jen ráno? Dvacetkrát jistě, ne-li víckrát.

To bylo zrána. V kostele pozdravuje Svá-

tostného Špasitele svým tajemstvím: »Ježíši, mám Tě ráda,« které často v srdci opakuje.

Nenajdete hned tak děvčete, jež by se modlilo jako Anna. Víte již proč?

Ve škole je velmi pozorná, a často vzbuzuje v srdci své malé tajemství. Jak jsem se již na počátku zmínil, děje se toto vzbuzování tak rychle jako dýchání, a duše jest tak šťastna při tom! — V přestávce se vesele baví se svými družkami, ale Ježíše miluje neustále. Tak to činí i odpoledne, až do večera. — Mnohým dětem působí pracování úloh obtíže. Konají tuto povinnost nerady, někdy dokonce s odporem, s tváří zamračenou a jsou mrzuté, když je někdo ruší. — Anna bývala dříve též taková, ale od té doby, co poznala malé tajemství, zcela se změnila. Při pracování úloh najde totiž okamžiky, jež vyplňuje svým tajemstvím: »Můj Ježíši, mám Tě ráda!«

I když je někdy půl nebo tři čtvrti hodiny tak napjata, že nemůže míti svých vlastních myšlenek, nevadí. Však jakmile je volná a může se věnovati svým myšlenkám, myslí vždy znova na své milé tajemství. —

Tato vzpomínka na Ježíše stala se jí tak milou, že večer, prve než ulehne, uchýlí se vždy potají do některého pokoje, tam poklekne v nejhlubší úctě a řekne po večerní modlitbě ještě několikrát své tajemství. Jak

září potom její oči, když se ukládá na lože !
A než usne, stále myslí na své milé tajemství:
»Ježíši, mám Tě ráda!« S touto myšlenkou
usíná. — Jak působilo malé tajemství na duševní život malé Anny? Od té doby, co se pilně cvičí v malém tajemství, její duchovní život netušeně rozkvetl.

Dříve jí bylo ranní vstávání těžké. Nyní přináší radostně tuto každodenní ranní oběť, jinak by nemohla přece říci: »Ježíši, mám Tě ráda!« Zdá-li se jí něco těžkým, umí se srdnatě přemoci při myšlence: »Jestli se teď nepřemohu, nesmím říci Ježíši, že ho mám ráda.« Zvláště poslušnost jí připadala dříve hodně obtížná, teď se jí matka až diví. Kdyby znala klíč k této proměně! Mnohdy jí říká matka v úžasu: »Jak to, Aničko, že jsi nyní docela jiná?« Dívka se jen usměje a myslí si: »Neprozradím svého tajemství; náleží mně a mému Ježíši.« — Nedávno si mohla pomoci malou lží k jakési výhodě. Mnoho jiných dětí učinilo by tak bez dlouhého rozmyšlení. Anna si však vzpomněla na své tajemství, a byla ihned rozhodnuta: »Neselžu; jak bych mohla potom říci Ježíši, že ho mám ráda?«

Jindy žádala matka dosti velikou oběť. Anička měla totiž prázdko a počasí bylo nádherné. Obyčejně ji brávala matka s sebou, když šla z domu. Tentokrát však řekla:

»Aničko, dnes musíš zůstat doma.« A ona by byla tak ráda šla! Těžko se podrobila. Prosila a plakala, ale nic nepomohlo. — Po odchodu matčině měla silné pokušení zlobiti se a vzdorovati. Najednou jí však napadlo její tajemství; skoro se ulekla a zdálo se jí, že slyší ve svém nitru hlas Ježíšův: »Aničko, chceš mne míti ráda, a nedovedeš pro mne přinést ani tak malé oběti? Styď se!«

A ona se skutečně zastyděla a byla okamžitě jako přeměněna. Když se matka vrátila, nenašla — ke svému podivu — Aničku v koutě rozdurděnou, jak tomu bývalo dříve. — Nikoli! — Přišla jí v ústrety a pozdravila ji se zářícíma očima, s milou, něžnou přítulností. Tato malá, pro dítě však veliká obět dodala její bytosti zvláštního půvabu. Tak způsobilo malé tajemství tento první mistrovský výkon. A teď je Anička mistryní v přinášení malých obětí a hledí své matce vyčísti každé přání z očí.

Ovšem bez bojů to nešlo. Nyní je andělem lásky a trpělivosti, přívětivosti a laskavosti. Snadno přemáhá všeliké pokušení ke hříchu. Je vědomě andělsky čistá, neboť jinak by nemohla říkati: »Ježíši, mám Tě ráda!« Pomáhá svým sourozencům, kde jen může, činí to s roztomilým půvabem, jako by se to samo sebou rozumělo, takže budí tichý obdiv. Odříká

se mnohého, myslíc vždy: Teď mohu dokázati svou lásku k Ježíši.

Kdybychom se jí otázali: »Co je tvou první myšlenkou ráno a poslední večer?« odpovíděla by samozřejmě: »Mé malé tajemství.«

V prázdniny dlela Anna s jinými dětmi na venkově. Po třech týdnech přišla k matce Annině selka, u níž bydlela, a pravila: »Jaké dítě jste mi to poslala? Mé děti docela obrátila. Poslouchají ji lépe než mne a modlí se teď jako nikdy před tím; to všechno odkoukaly Vaší Aničce.« Ano, malé tajemství! Je to něco divného, že Anna — nyní již dospělejší — při posledních lidových misiích obrátila mnohé své bývalé spolužačky, jež byly sešly na scestí? — Ano, malé tajemství!

PŘÍKLADY, JAK BY MOHLY MLADISTVÉ DUŠE KONATI ZÁZNAMY O SVÉ CVIČBĚ (na list papíru nebo do notesu). Níže uvedená čísla ukazují, kolikráte se zdařilo duševní vydechování, t. j. vzbuzování malého tajemství.

Pro začátečníky:

	ráno	přes den	večer	malé oběti
Pondělí:	10	15	10	6

	¹ ráno	přes den	večer	malé oběti
Úterý:	17	18	15	7
Středa:	20	20	20	9

♦♦

Z Vídně mi oznamují, že tam bylo zavedeno »malé tajemství« u dětí, jež se připravovaly k sv. přijímání, a že bylo dosaženo podivuhodných výsledků. — Nedám mnoho na takový oheň, »jako když sláma hoří,« oheň, jenž může býti velmi snadno roznícen v dětských duších. Ale je přece pozoruhodno, co píše jedna mnichovská pěstounka, jež cvičí a šíří malé tajemství: »Mnohá matka mi sdělila, že zbožná modlitba jejího dítěte pohnula otce, že se modlil s ním. Ano, několik matek mi pravilo: »Ach, jak se mé dítě naučilo krásně modlit!« Vybídla jsem své děti, aby prosily doma matku, by se s nimi modlila a před spaním aby jim udělala na čele křížek svěcenou vodou. Tak jsem získala prostřednictvím maličkých i jejich matky. — Toužila jsem jen po té milosti, abych mohla ve svých dětech probouzeti velkou, svatou lásku k Bohu.« — Živě tu vzpomeneme dvanáctileté Aničky, jež, roznícena touto velkou, svatou láskou k Bohu, obrátila v prázdniny několik venkovských dětí.

Samo sebou se rozumí, že netřeba lpěti na číslech — stačí též přibližné záznamy. Zdá se

mi praktické, čítati a zaznamenávati přesně jeden den, ostatní srovnávati pak s ním.⁹

ZPŮSOB ZÁZNAMŮ PŘI DOBROVOLNÉ KONTROLE MLADISTVÝCH DUŠÍ

Záznamy na kontrolních lístcích možno spojit s partikulare (zvláštní zpytování svědomí, při němž si všímáme určité chyby, abyšchom ji odstranili, nebo jediné určité ctnosti, abyšchom si ji osvojili).

K těmto záznamům nemíním nikoho nutiti, ale mladým (do 18ti let), začátečníkům v duchovním životě a těm, kteří chtějí svou vůli posílit, budou velmi prospěšné. Výhodně možno použití též metody P. Gicka C. Ss. R.¹⁰

— =	<u>Malé tajemství</u>			
	Hlavní chyba (dopustil jsem se)	Dopol. (jsem cvičil)	Odpol. (jsem cvičil)	Malá oběť (přinesl jsem)
Pondělí:	3×	10×	15×	7
Úterý:	1	12	17	10
Středa:	0	15	18	12

+ =	<u>Malé tajemství</u>			
	Hlavní chyba (přemožena)	Dopol.	Odpol.	Malé oběti
Pondělí:	7×	10×	15×	7
Úterý:	9	12	17	12

9) Viz str. 95.

10) Viz str. 95.

Později, když už přesně známe význam a pořad rubrik, stačí zběžné označení číslicemi ve čtyřech řadách vedle sebe, na př.:

Pondělí: 3, 10, 15, 17

Úterý: 1, 12, 17, 20

Asi po 4 týdnech pilného cvičení mohou býti oboje (dopolední i odpolední) záznamy o malém tajemství spojeny v jedno, zato se partikulare rozšíří a zavede se pro chyby dvojí rubrika + (plus) a — (minus).

+ znamená, kolikrát jsme přemohli svou zvláštní chybu,

— znamená, kolikrát jsme se jí dopustili.

Povstane následující obraz:

	—	+	Malé taj.	Malé oběti
Pondělí:	3	7	40	5
Úterý:	1	9	50	8
Středa:	4	12	50	11
Čtvrtek:	2	10	70	9
Pátek:	0	8	85	10

to znamená: v pondělí jsme se hlavní chyby dopustili 3×, přemohli jsme ji 7×, malé tajemství jsme vzbudili 40×, a malých obětí jsme přinesli 5.

Pokročilejší:

	—	+	Malé taj.	Malé oběti
Pondělí:	2	7	70	5
Úterý:	1	4	85	7

	—	+	Malé taj.	Malé oběti
Středa:	0	10	90	12
Čtvrtek:	3	8	100	10
Pátek:	0	11	120	15

MALÉ OBĚTI. Jest to na příklad: nedívati se z okna ze zvědavosti; nevyhledávati pohodlí (při stání, sezení, klečení a j.); nekřížiti nohou; máme-li žízeň, nenapítí se hned, ačkoliv bychom tak mohli učiniti, nýbrž počkati chvílku; nerozhlížeti se na ulici; nedívati se zvědavě do výkladních skříní; prokázati nějakou laskavost sourozencům nebo služebným, neběhati divoce po schodech. — Můžeme-li některý den zaznamenati také velkou obět a velké odříkání, můžeme počet malých obětí jednou nebo dvakrát podtrhnouti.

Tedy: Pondělí	1	3	150	<u>10</u>
Úterý:	0	5	170	<u>15</u>
Středa:	8	7	100	<u>15</u>
Čtvrtek	1	10	120	<u>12</u>

Kdo nelituje malé námahy, které vyžadují tyto záznamy, bude později bohatě odměněn.

Není to jen neužitečná hračka pro děti, nýbrž účinná vzpruha pro mladé duše, což dokazuje tato zpráva:

»Moje malá sestřička působí mně mnoho radostí. Psala mně tyto dni, že chodívala denně na mši svatou, aby způsobila Spasiteli radost. Věrně se též cvičí v malém tajemství

a koncem měsíce pošle mi své záznamy. Píše, že jí působí malé tajemství mnoho radostí, že se jí mnohem lépe pracuje, když na ně myslí.«

Tato dívenka má jistě již ducha apoštolského, neboť ve svých 14ti letech snaží se jako pravá následovnice Klářina získati i jiné. Tak píše v listě své sestře: »Myslíš, že bych mohla Klárce pověděti o malém tajemství? Má 13 roků a je tichá a zbožná. Není jako ostatní děti. Ty by se mi smály a řekly by: »Ty jsi dětina!« Těm však nepovím nic. Mám své tajemství pro sebe a jsem velmi šťastna.« — V pravdě dětské, a přece tak krásné!

JINÝ ZPŮSOB, JAK MOHOU POKROČILÍ ZAZNAMENÁVATI STUPNĚ

Jako teploměr ukazuje teplotu místnosti, tak má tento duševní teploměr ukazovati stupeň horlivosti. Nikoliv tedy síla citu, výrazu citu, nýbrž STUPEŇ HORLIVOSTI se má zjistiti, ne cit, nýbrž výkon, po případě množství energie, kterou jsme vynaložili při pěstování malého tajemství a jeho uskutečňování. Při tom způsobu a při metodě P. Gic-ka (str. 95) odpadá čítání (pro mnohé tak obtížné).

Použijme následující stupnice:

15° = nejvyšší horlivost,

13° = velmi vysoká horlivost,

11° = dosti vysoký stupeň horlivosti,

9° = dobře,

8° = prostředně,

6° = málo,

4° = vlažně.

Záznam partikulare bude:

	—	+	Malé taj.	Malé oběti
Pondělí:	1	4	10°	5
Úterý	0	7	12°	10
Středa	2	5	9°	7
Čtvrtek	0	4	13°	12
Pátek	0	8	14°	15

Na teploměru horlivosti můžeme vypočítovati i malé kolísání v duchovním životě a značiti je dvojími číslicemi (dopoledne i odpoledne):

	—	+	Malé taj.	Oběti
Pondělí	0	4	8/9°	5
Úterý	1	7	10/12°	10
Středa	0	8	14/10°	7
Čtvrtek	0	5	10/12°	12
Pátek	0	6	14/15°	15

Opakuji znova: Žádné plané číslování, všecko musí řídití láska.

MILEJŠÍ JE MI LASKA BEZ ČÍSEL NEŽ ČÍSLA BEZ LASKY. —

Tím jest i zralejším duším, laickým apoštolům, dán návod, jak uváděti do svatyně vnitřního života duše dobré vůle, zvláště mladé a nezkušené.

Ty by byly krásné služby přátelské a skvělé působení jako strážných andělů, kdybychom nebyli pouze sami dobří a šlechetní, nýbrž snažili se učiniti takovými i jiné. Takové duše vítám s radostí jako malé i velké misionáře království Božího a spásy nesmrtelných duší. JIM JEST VĚNOVÁN TENTO KURS JAKO DŮSTOJNÍKŮM POMOCNÉ ARMÁDY. — TAK SE STANE ČLOVĚK POSLEM BOŽSKÉ LÁSKY.

NÁVOD PRO POKROČILEJŠÍ DUŠE, * KTERÉ KONAJÍ JEDNOMĚSÍČNÍ KURS

1.—3. jako na str. 11. 4. V prvním týdnu čísti pomalu kapitoly 3.—6. a vybrati ona místa, která se zvláště hodí pro náš duševní stav (povolání). Přeje-li si někdo používatí záznamů, ať zvolí z dodatku třetí způsob. 5. Po prvním týdnu studujme zvláště sedmou kapitolu (vedle 2.—6.) 6. Pro 3. a 4. týden je vhodnou látkou osmá kapitola. 7. Závěr tvoří příslušná velkorysá předsevzetí.

Poznámka: Pater Gick, nadšený příslušník

* Které vedou již po léta vnitřní život.

kursu, doporučí svým duchovním dětem vzbuditi malé tajemství sedmkrát po sobě, a to čtyřikrát denně (ráno, dopoledne, odpoledne, večer.) — K tomu bych ještě připojil malý pokyn: při tomto sedmerém opakování modliti se každé následující vzývání pomaleji než předcházející.

NB. Druhý díl této knihy je velmi důležitým doplněním prvního, zejména jeho desátá kapitola (Krise vnitřního života).

OBSAH:

Předmluva k 7. vydání .	9
Návod ke konání prvního kursu	11
1. Oheň v srdcích i v rukou .	13
2. Malé tajemství vnitřního života	16
3. Malé tajemství — plamenný nápis	26
4. Jak se naučily mnohé duše malému tajemství	35
5. Malé tajemství, síla těžce zkoušených a příliš zaměstnaných. Útěcha v těž- kých pokušeních	44
6. Malé tajemství na různých stupních vnitřního života .	55
7. Malé tajemství se mění ve velké .	63
8. Velké tajemství a jeho působení v duších	72
9. Dodatek	84

**NÁKLADEM
KONGREGACE
SESTER
DOMINIKÁNEK
OLOMOUC-ŘEPČÍN**

**TISKEM
KNIHTISKÁRNY
R. FENCLA
V HODONÍNĚ**